

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW

KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

Warszawa, dnia 23 czerwca 1952 r. Nr 2

T R E Ś Ć:

PUBLIKACJE ROZPORZĄDZEŃ I ZARZĄDZEŃ WŁADZ

ROZPORZĄDZENIA

ZARZĄDZENIA

PISMA OKÓLNE

ZARZĄDZENIA I ROZKAZY KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

7.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 14 listopada 1951 r.

w sprawie kontroli bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

Na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 58, poz. 404) zarządza się co następuje:

§ 1. 1. Kontrolę bezpieczeństwa przeciwpożarowego sprawują powiatowe i miejskie komendy straży pożarnych, a w m. st. Warszawie i Łodzi — Warszawska Komenda Straży Pożarnych i Łódzka Komenda Straży Pożarnych na właściwych sobie terenach przez:

1) lustrację budynków i innych obiektów pod względem dostosowania tych budynków i obiektów do przepisów obowiązujących w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
2) wydawania zarządzeń, mających na celu dostosowanie stanu budynków i obiektów oraz ich urządzeń pod względem bezpieczeństwa przeciwpożarowego do obowiązujących przepisów, oraz czuwanie nad wykonaniem tych zarządzeń.

2. Lustracje budynków znajdujących się na terenach gmin powinny być przeprowadzane przy współudziale sołtysa lub jego zastępcy oraz przedstawiciela prezydium właściwej gminnej rady narodowej.

3. Powiatowe i miejskie komendy straży pożarnych oraz Warszawska Komenda Straży Pożarnych i Łódzka Komenda Straży Pożarnych mogą zlecać wykonanie poszczególnych czynności kontrolnych komendom terenowych zawodowych, ochotniczych lub obowiązkowych straży pożarnych.

4. Lustracje, o których mowa w ust. 1 pkt 1, powinny być dokonywane w odniesieniu do budynków w miastach co najmniej raz na rok, a w odniesieniu do budynków znajdujących się na terenach gmin, co najmniej dwa razy do roku, a mianowicie: w okresie wiosennym — do dnia 15 kwietnia i w okresie jesiennym — do dnia 15 października każdego roku.

§2. Przepisy § 1 nie mają zastosowania do budynków i innych obiektów zajmowanych przez zakłady i instytucje, w których zorganizowana jest własna służba ochrony przeciwpożarowej.

§ 3. W budynkach i obiektach pozostających w zarządzie albo używaniu wojska i organów bezpieczeństwa publicznego — kontrolę bezpieczeństwa przeciwpożarowego przeprowadzają władze wojskowe i organa bezpieczeństwa publicznego we własnym zakresie.

§ 4. Osoba delegowana w myśl § 1 ust. 1 i 3 dla przeprowadzenia kontroli bezpieczeństwa przeciwpożarowego powinna być zaopatrzona w legitymację, wystawioną przez właściwą komendę straży pożarnych.

§ 5. Wyniki kontroli bezpieczeństwa przeciwpożarowego powinny być ujęte w protokóle, w którym wykazuje się wszystkie stwierdzone w czasie lustracji odstępstwa od obowiązujących przepisów w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

§ 6. Na podstawie protokółów sporządzanych w wyniku kontroli (§5) — powiatowe względnie miejskie komendy straży pożarnych oraz Warszawska Komenda Straży Pożarnych i Łódzka Komenda Straży Pożarnych, wydają zarządzenia pokontrolne, zawierające stwierdzenie braków i nakaz ich usunięcia w określonym terminie.

§ 7. 1. Od zarządzeń pokontrolnych wydanych przez powiatowe i miejskie komendy straży pożarnych przysługuje sprzeciw w terminie 7-dniowym do prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej, a od zarządzeń wydanych przez Warszawską i Łódzką Komendy Straży Pożarnych — do Prezydium Rady Narodowej w m. st. Warszawie względnie do Prezydium Rady Narodowej w m. Łodzi.

2. Sprzeciw, o którym mowa w ust. 1, rozstrzyga prezydium właściwej rady narodowej na podstawie opinii komisji przeciwpożarowej, w skład której wchodzić będzie przedstawiciel prezydium właściwej rady narodowej, przedstawiciel właściwej komendy straży pożarnych oraz przedstawiciel Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych.

3. Sposób powoływania komisji przeciwpożarowych oraz tryb ich urzędowania określony będzie w odrębnym zarządzeniu.

§ 8. Komendy straży pożarnych obowiązane są na żądanie Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych udzielać informacji o stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego i wynikach przeprowadzanych lustracji w obiektach podlegających ubezpieczeniu w tym Zakładzie.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Gospodarki Komunalnej: *K. Mijal*

8.

ZARZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 29 lutego 1952 r.

w sprawie sposobu powoływania i trybu postępowania komisji przeciwpożarowych

W związku z § 7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 14 listopada 1951 r. w sprawie kontroli bezpieczeństwa przeciwpożarowego (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 413) zarządza się co następuje:

§ 1. Komisje przeciwpożarowe powołują na czas nieokreślony prezydia powiatowych rad narodowych oraz prezydia miejskich rad narodowych w miastach stanowiących powiaty. W miastach, w których działają dzielnicowe rady narodowe, komisje przeciwpożarowe powołują prezydia dzielnicowych rad narodowych.

§ 2. Zadaniem komisji przeciwpożarowych jest badanie sprzeciwów wnoszonych od zarządzeń pokontrolnych wydanych przez powiatowe bądź miejskie komendy straży pożarnych, sprawdzanie zarzutów podniesionych w tych sprzeciwach oraz formułowanie opinii dla prezydium rady narodowej, do którego właściwości należy rozstrzyganie wnoszonych sprzeciwów.

§ 3. W skład komisji przeciwpożarowej wchodzą:

1) przedstawiciel prezydium rady narodowej, przy którym komisja zostaje powołana, wybrany przez to prezydium spośród członków prezydium lub spośród osób zatrudnionych w jednym z wydziałów prezydium rady narodowej,
2) przedstawiciel komendy powiatowej (miejskiej) straży pożarnych, delegowany przez tę komendę,
3) przedstawiciel inspektoratu powiatowego Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, delegowany przez ten inspektorat.

§ 4. Prezydium rady narodowej może powołać kilka komisji przeciwpożarowych, jeżeli ilość spraw będzie tego wymagała. W tym przypadku prezydium rady narodowej dokona podziału prac pomiędzy poszczególne komisje.

§ 5. Przewodniczącym komisji jest członek komisji powołany jako przedstawiciel prezydium rady narodowej.

§ 6. Posiedzenie komisji zwołuje przewodniczący w miarę potrzeby.

§ 7. Komisje działają w pełnym składzie. Dla przeprowadzenia poszczególnych czynności komisja może delegować jednego ze swych członków.

§ 8. Komisja przeciwpożarowa ma prawo:

1) badać obiekty, co do których zostały zgłoszone sprzeciwy,
2) wzywać i przesłuchiwać osoby, mogące udzielić komisji potrzebnych jej informacji w sprawach objętych sprzeciwem,
3) wezwać do przedłożenia przez wnoszącego sprzeciw danych i dowodów potrzebnych do rozstrzygnięcia sprzeciwu,
4) powoływać rzeczoznawców dla spraw szczególnych, wymagających wiadomości specjalnych.

§ 9. Po zbadaniu zarzutów, podniesionych w sprzeciwie, komisja przeciwpożarowa formułuje swoją opinię i przedstawia ją prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej do decyzji w ciągu 14 dni od dnia wniesienia sprzeciwu.

§ 10. Uchwały komisji zapadają większością głosów.

§ 11. Koszty związane z utrzymaniem komisji przeciwpożarowej oraz jej urzędowaniem obciążają właściwe budżety terenowe.

§ 12. Czynności kancelaryjne komisji przeciwpożarowych pełni wydział gospodarki komunalnej i mieszkaniowej prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej.

§ 13. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Gospodarki Komunalnej: *K. Mijal.*

9.

PISMO OKÓLNE PREZYDIUM RADY MINISTRÓW
Biuro Spraw Osobowych

z dnia 21 marca 1952 r.

w sprawie usprawiedliwienia nieobecności w pracy w przypadku brania udziału w akcji gaszenia pożarów

Nr Os. 0227/1

Doszło do wiadomości Prezydium Rady Ministrów, że niektóre urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa uspołecznione, zatrudniające pracowników — członków ochotniczych straży pożarnych, nie usprawiedliwiają nieobecności w pracy (lub potrącają za czas takiej nieobecności stosowną część wynagrodzenia) wymienionych pracowników w przypadku brania przez nich udziału w akcji gaszenia pożarów.

W związku z powyższym Prezydium Rady Ministrów wyjaśnia, że branie udziału w akcji gaszenia pożarów, zarówno przez pracowników — członków ochotniczych straży pożarnych, jak też przez innych pracowników, wezwanych do udziału w takiej akcji w trybie przepisów z dnia 4 lutego 1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 58, poz. 404) jako wykonywanie przez pracowników obowiązków wynikających z przepisów ustawowych—stanowi ważną przyczynę do usprawiedliwienia nieobecności w pracy (z prawem do wynagrodzenia) w rozumieniu § 3, ust. 1, pkt. 1 Uchwały Rady Ministrów z dnia 5 maja 1950 r. w przedmiocie określenia przypadków usprawiedliwiających nieobecność w pracy oraz warunków i trybu usprawiedliwienia nieobecności (Monitor Polski Nr A-5, poz. 584).

Warunkiem usprawiedliwienia nieobecności w pracy, spowodowanej obowiązkiem brania udziału w akcji gaszenia pożaru, jest zaświadczenie kierownika akcji ratowniczej lub właściwego komendanta straży pożarnej, stwierdzające podstawę (np. z tytułu przynależności organizacyjnej lub wezwania w trybie obowiązujących przepisów prawnych) i czas udziału pracownika w akcji ratowniczej.

Dyrektor Biura
(—) T. Rapacki

10

PISMO OKÓLNE PREZYDIUM RADY MINISTRÓW
Zespół II. Samodzielny Wydział Ogólny

z dnia 29 marca 1952 r.

w sprawie przyznania etatów na samochody osobowe dla Wojewódzkich Komend Straży Pożarnych

Nr Og. 14/231/52

Samodzielny Wydział Ogólny Zespołu II Prezydium Rady Ministrów komunikuje, że Państwowa Komisja Etatów na wniosek Ministerstwa Gospodarki Komunalnej przyznała 1 etat na samochód osobowy dla Wojewódzkiej Komendy Straży Pożarnych i w związku z tym zaspakajanie potrzeb wspomnianej komendy w zakresie środków lokomocji (etaty, kredyty budżetowe, remonty) przechodzi do właściwej władzy resortowej w pionie Ministerstwa Gospodarki Komunalnej.

W świetle wyżej podanych okoliczności, pojazdów mechanicznych Wojewódzkiej Komendy Straży Pożarnych nie należy włączać do kolumny samochodowej w Wydziale Ogólno-Gospodarczym.

Naczelnik Samodzielnego Wydziału
(—) A. Krzysztofowicz

11

ZARZĄDZENIE KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 10 czerwca 1952 r.

w sprawie ustalenia wytycznych dotyczących zestawów sprzętu do zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów

Na podstawie § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 28 sierpnia 1951 r. w sprawie zapobiegania powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów w budynkach oraz na budowach (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 360) wprowadzam wytyczne do ustalenia zestawów sprzętu, który powinien znajdować się na poszczególnych nieruchomościach lub ich zespołach.

§ 1. Powiatowe — Miejskie Komendy Straży Pożarnych w zależności od warunków miejscowych, określają terminy wprowadzenia zaopatrzenia nieruchomości w sprzęt przewidziany w wytycznych, oraz zwrócą się do Prezydium Powiatowej Rady Narodowej o wydanie zarządzeń podległym Prezydiom celem wprowadzenia terminów w życie na podstawie § 4 ust. 2 w/w rozporządzenia Min. Gospodarki Komunalnej.

§ 2. W zakładach pracy resortów, które nie posiadają własnej służby ochrony przeciwpożarowej, terminy zaopatrzenia w sprzęt na podstawie niniejszych wytycznych ustalone zostaną na zasadach § 1.

§ 3. W zakładach pracy resortów, w których zorganizowana jest własna służba ochrony przeciwpożarowej, przewidziana art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 4.II 50 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji Dz. U. R. P. Nr 58 poz. 404 z dnia 13 listopada 1951 r. oraz na podstawie § 2 rozporządzenia Min. Gospodarki Komunalnej z dnia 14 listopada 1951 r., termin wprowadzenia oraz centralne uregulowanie zestawów sprzętu na podstawie niniejszych wytycznych ustalą właściwi inspektorzy ochrony przeciwpożarowej w wyniku przeprowadzonych przez nich kontroli.

§ 4. W pomieszczeniach, budynkach i obiektach specjalnych oraz na budowach, wymagających odrębnego zabezpieczenia przeciwpożarowego, ewentualne uzupełnienie zestawów sprzętu i urządzeń w oparciu o powyższe wytyczne Komendy Głównej ustalą:

1) w resortach posiadających własną służbę ochrony przeciwpożarowej, właściwi inspektorzy ochrony przeciwpożarowej zgodnie z § 3,
2) w pozostałych resortach Wojewódzcy Komendanci Straży Pożarnych.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednocześnie traci moc obowiązującą instrukcja służbowa Nr 26 z dnia 28 września 1951 r.

Komendant Główny: *J. Kwiatkowski*

WYTYCZNE

L.p.	Rodzaj pomieszczenia	Sprzęt i urządzenia gaśnicze, które mogą być stosowane	Objaśnienia i normy
1.	Pomieszczenia biurowe (zwykłe)	a) wiadra do wody b) hydronetki wodne c) hydronetki wodno - pianowe, ewentualnie hydropulty d) gaśnice pianowe e) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C“ i prądownicą	Na poszczególnych kondygnacjach przy systemie korytarzowym, należy przewidzieć po 1 hydronetce lub gaśnicy co 20 m na całej długości korytarza. W pomieszczeniach bez korytarzy po 1 hydronetce lub gaśnicy na każde 200 m². Jako zasadę należy przyjąć zabezpieczenie hydronetkami, jak najbardziej unikając stosowania gaśnic.
2.	Pomieszczenia biurowe specjalne (skarbce, biura planowania itp.).	a) gaśnice śniegowe i proszkowe b) koce azbestowe	1 gaśnica lub 1 koc azbestowy na każde pomieszczenie.
3.	Pomieszczenia szkolne, mieszkalne, hotele, bursy, schroniska itp.	a) wiadra do wody b) węże z prądownicami do kranów gospodarczych c) hydronetki wodne d) hydronetki wodno-pianowe e) gaśnice pianowe f) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C“ i prądownicą g) na strychu skrzynie z piaskiem o pojemności 0,5 m³ h) szufle (plantówki) po 2 szt. do skrzyni	Na poszczególnych kondygnacjach przy systemie korytarzowym po 1 hydronetce lub gaśnicy co 20 m na całej długości korytarza. W pomieszczeniach bez korytarzy po 1 hydronetce lub gaśnicy na każde 200 m². Na strychach i poddaszach po 1 skrzyni z piaskiem pojemności 0,5 m³ i 2 szufle na każde 100 m².
4.	Pomieszczenia szpitalne (zwykłe)	a) hydronetki wodne b) hydronetki wodno-pianowe c) gaśnice pianowe d) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C“ i prądownicą e) na strychu skrzynie z piaskiem i szufle	Jak w punkcie 3.
5.	Pomieszczenia szpitalne specjalne (składnice, apteki, sale operacyjne itp.)	a) gaśnice śniegowe b) gaśnice proszkowe c) koce azbestowe	1 gaśnica śniegowa na każde 30 m² powierzchni oraz koc azbestowy.
6.	Pomieszczenia z aparaturą elektrolecznictwa	a) gaśnice śniegowe b) gaśnice proszkowe c) gaśnice tetrowe d) koce azbestowe	1 gaśnica śniegowa lub tetrowa i 1 koc azbestowy na każde pomieszczenie (pierwszeństwo gaśnice śniegowe).
7.	Pomieszczenia teatralne i kinowe	a) koce azbestowe b) skrzynie z piaskiem i szuflami c) beczki z wodą i wiadra d) hydronetki wodne e) hydronetki wodno-pianowe f) gaśnice pianowe, proszkowe i śniegowe g) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C“ i prądownicą h) urządzenia specjalne	1 koc azbestowy i 1 gaśnica śniegowa obowiązkowo w kabinie projekcyjnej, 1 hydronetka na każde 100 m², 1 beczka z wiadrami na każde 100 m², 1 skrzynia z piaskiem pojemności 0,5 m² i szuflami tam, gdzie wyjątkowo będzie przydatna. Zastosowanie urządzeń specjalnych uzależnia się od wielkości obiektu oraz rzeczywistych potrzeb ich zastosowania. Beczki z wodą i wiadrami mogą być stosowane wyłącznie w pomieszczeniach prowizorycznych, gdzie nie ma możliwości zastosowania innego sprzętu, oraz winny być ustawione w takim miejscu, aby nie były narażone na jakiekolwiek uszkodzenia w wypadku paniki.

L.p.	Rodzaj pomieszczenia	Sprzęt i urządzenia gaśnicze, które mogą być stosowane	Objaśnienia i normy
8.	Pomieszczenia o charakterze sal widowiskowych, zebrań itp.	a) koce azbestowe b) wężyki z prądownicami do kranów gospodarczych c) beczki z wodą i wiadra d) gaśnice pianowe e) hydronetki wodne i wodno-pianowe f) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C" i prądownicą	Jak w punkcie 7.
9.	Pomieszczenia handlowe	a) koce azbestowe b) wężyki z prądownicami do kranów gospodarczych c) wiadra do kranów gospodarczych d) hydronetki wodne i wodno-pianowe e) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C" i prądownicą f) skrzynie z piaskiem i szuflami g) gaśnice pianowe i śniegowe h) urządzenia specjalne	W przypadkach pomieszczeń wyjątkowo obszernych stosować zasadę: 1 hydronetkę lub gaśnicę na każde 50 m. Do wszystkich kranów gospodarczych przydzielić wiadro lub wężyk z prądownicą i nasadę do połączenia z kranem. Skrzynie z piaskiem stosować w tych pomieszczeniach, gdzie mogą być przechowywane materiały, których gaszenie piaskiem da pozytywne wyniki. Gaśnice pianowe, śniegowe dysponować jedynie w wyjątkowych wypadkach, tj. jeżeli w punktach a-f nie jest należycie przydatny w jego pozytywnym stosowaniu. Zastosowanie urządzeń specjalnych uzależnia się od wielkości obiektu, np. duże domy towarowe, i rzeczywistych potrzeb ich zastosowania.
10.	Pomieszczenia magazynów — składnic, spichrzy itp.	a) beczka z wodą i wiadra b) skrzynia z piaskiem i szuflami c) gaśnice pianowe i śniegowe d) hydronetki wodne i wodno-pianowe e) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C" i prądownicą f) koce azbestowe g) bosaki podręczne lekkie	1 beczka z wiadrami lub 2 hydronetki lub 1 skrzynia z piaskiem pojemn. 1 m^3 na każde 100 m^2 lub w każdym pomieszczeniu o mniejszej powierzchni. Gaśnice śniegowe dysponować jedynie w wyjątkowych wypadkach, tj. wtedy, gdy inny sprzęt nie jest należycie przydatny w jego pozytywnym zastosowaniu. Bosaki podręczne należy stosować w pomieszczeniach, w których składowane są materiały strzępiaste.
11.	Małe młyny, śrutowniki, kaszarnie	a) beczka z wodą i wiadra b) hydronetki wodne i wodno-pianowe c) koce azbestowe	1 beczka z wiadrami lub 2 hydronetki wodne na pomieszczenie, jeżeli budynek jest piętrowy — na każdej kondygnacji. 1 hydronetka wodno-pianowa lub 1 koc azbestowy w pomieszczeniu maszynowni, w zależności od rodzaju silnika i przydatności gaśnicy.
12.	Pomieszczenia — składy płynów łatwopalnych (benzyna, nafta, oleje, smary stałe itp.)	a) skrzynie z piaskiem i szuflami b) gaśnice pianowe i śniegowe c) hydronetki wodno-pianowe	1 skrzynia z piaskiem pojemn. 1 m^3 z szuflami, 1 gaśnica, 1 hydronetka na każde 100 m^2 i w każdym pomieszczeniu o mniejszej powierzchni. Stosować jeden ze środków, chyba, że warunki miejscowe będą wymagały zastosowania większej ilości środków gaśniczych.
13.	Pomieszczenia — składy karbidu	a) skrzynie z piaskiem i szuflami b) gaśnice proszkowe	1 skrzynia z piaskiem pojemn. 1 m^3 i szuflami lub 2 gaśnice na każde 100 m^2 i w każdym pomieszczeniu o powierzchni mniejszej.
14.	Pomieszczenia — składy artykułów lakierniczych, farb, rozpuszczalników itp.	a) skrzynie z piaskiem i szuflami b) gaśnice pianowe i śniegowe c) hydronetki wodno-pianowe d) koc azbestowy e) bosaki podręczne lekkie	1 skrzynia z piaskiem pojemn. 1 m^3, szufle, 1 gaśnica, 1 hydronetka, 1 koc azbestowy na każde 100 m^2 i w każdym pomieszczeniu o powierzchni mniejszej. Stosować jeden ze środków, chyba, że warunki miejscowe będą wymagały zastosowania większej ilości środków gaśniczych.
15.	Pomieszczenia — składy tekstylne — składy tarcicy itp.	a) bosaki lekkie podręczne b) gaśnice pianowe i śniegowe c) hydronetki wodne i wodno-pianowe d) beczki z wodą i wiadrami e) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C" i prądownicą	**Składy tekstylne:** 1 beczka z wodą i wiadrami, lub 1 gaśnica lub 1 hydronetka na każde 100 m^2 i w każdym pomieszczeniu o powierzchni mniejszej. **Składy tarcicy:** przy każdej kwaterze: 2 beczki z wodą i 3—4 wiader, oraz 2 łopaty, 2 bosaki lekkie i 2 tłumnice

L.p.	Rodzaj pomieszczenia	Sprzęt i urządzenia gaśnicze, które mogą być stosowane	Objaśnienia i normy
		f) hydranty pożarowe z wyposażeniem	Hydranty pożarowe stosować przy większych składach oraz tam, gdzie są realne możliwości ich zastosowania.
16.	Pomieszczenia — składy kwasów	a) skrzynie z piaskiem i szuflami b) wężyki z prądownicami do kranów gospodarczych c) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C" i prądownicą d) beczki z wodą i wiadra	1 skrzynia z piaskiem pojemn. 1 m^3, lub 1 beczka z wodą i wiadrami, lub wężyk z prądownicą do kranu gospodarczego na każde 100 m^2 i w każdym pomieszczeniu o powierzchni mniejszej.
17.	Pomieszczenia — składy butli z gazami sprężonymi	a) skrzynie z piaskiem i szuflami b) wężyki z prądownicami do kranów gospodarczych c) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C" i prądownicą.	1 skrzynia z piaskiem pojemn. 1 m^3, 1 wężyk z prądownicą do kranów gospodarczych na każde pomieszczenie.
18.	Pomieszczenia — zajezdnie, garaże i warsztaty	a) koc azbestowy b) skrzynie z piaskiem i szuflami c) wężyki z prądownicami do kranów gospodarczych d) hydronetki wodne i wodno-pianowe e) gaśnice pianowe, śniegowe i tetrowe f) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C" i prądownicą g) bosaki podręczne.	**Pomieszczenie pojedyncze do garażowania samochodu, traktora itp.:** 1 koc azbestowy, 1 gaśnica, 1 skrzynia z piaskiem pojemn. 0,5 m^3. **Pomieszczenie zbiorowe do garażowania traktorów, samochodów na każde 6 samochodów, traktorów itp.:** 2 koce azbestowe, 2 gaśnice śniegowe 6 litr. lub hydronetka wodno-pianowa, 1 skrzynia z piaskiem poj. 1 m^3. **W innych pomieszczeniach:** jeden ze środków jak w pom. zbiorowym i wężyk z prądownicą do kranów gospodarczych. **W pomieszczeniach wyjątkowo dużych:** jak wyżej oraz krany pożarowe z wyposaż.
19.	Pomieszczenia z urządzeniami elektrycznymi, transformatory itp.	a) skrzynie z piaskiem i szuflami b) gaśnice tetrowe, proszkowe, śniegowe.	1 skrzynia z piaskiem poj. 1 m^3, 1 gaśnica na każde pomieszczenie, bądź każdy punkt z urządzeniami specjalnymi na wolnej przestrzeni.
20.	Pomieszczenia — składy węgla przy kotłowniach	a) szpadle — szufle b) wężyki z prądownicami przy kranach gospodarczych oraz wiadra c) beczki z wodą i wiadrami d) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C" i prądownicą.	2 szpadle-szufle, 1 beczka z wodą i wiadrami, lub wężyk z prądownicą do kranu gospodarczego.
21.	Pomieszczenia — stolarnie	a) wężyk z prądownicami i wiadrami do kranów gospodarczych b) beczki z wodą i wiadrami c) hydronetki wodne i wodnopianowe d) krany pożarowe z 1 odcinkiem węża „C" i prądownicą	1 wężyk z prądownicą lub beczka z wodą i wiadrami, 1 hydronetka na każde 100 m^2 i w każdym pomieszczeniu o pow. mniejszej niż 100 m^2.
22.	Pomieszczenia — warsztaty krawieckie, tapicerskie itp.	a) wężyk z prądownicą i wiadra do kranów gospodarczych b) hydronetki wodne	Jak wyżej.
23.	Budynki parterowe — drewniane	**Zabezpieczenia od zewnątrz budynków mieszczących pomieszczenia wskazane w pkt. 1—20.** a) **Przy budynkach wolnostojących, przy pokryciu niepalnym na każde 25 m długości budynku:** 2 skrzynie z piaskiem pojemn. 1 m^3 każda, oraz w okresie letnim 2 beczki z wodą i wiadrami, 1 drabina przenośna dł. 4 m., 1 siekiera lub topór strażacki, 1 bosak lekki. b) **Przy pokryciu palnym:** jak wyżej, oraz 1 tłumnica na każde 25 m długości budynku. c) **Przy budynkach w zabudowie zwartej, w miejscu specjalnie na ten cel przeznaczonym, odległym od chronionych budynków najwyżej 25 m :** 2 drabiny przenośne dł. 4 m.,	

L.p.	Rodzaj pomieszczenia	Sprzęt i urządzenia gaśnicze, które mogą być stosowane	Objaśnienia i normy
		2 siekiery lub topory strażackie, 2 bosaki, oraz przy pokryciu palnym, 2 tłumnice. Niezależnie od tego przy każdym budynku, skrzynie z piaskiem, beczki z wodą, jak wyżej. **Przy rozmieszczeniu skrzyń z piaskiem i beczek z wodą należy zabezpieczać budynek z obu przeciwległych stron, jeżeli warunki miejscowe na to pozwalają.**	
24.	Przy garażach	Jak wyżej. Przy budynkach murowanych skrzynie z piaskiem i bosaki.	
25.	Przy magazynach płynów łatwopalnych	a) skrzynie z piaskiem i szuflami b) gaśnice pianowe i śniegowe.	Przed wejściem do magazynu 1 skrzynia z piaskiem poj. 1 m^3, 1 gaśnica.
26.	Budynki mieszkalne i gospodarcze	**Zabezpieczenie budynków mieszkalnych i gospodarczych od zewnątrz.** a) Przy zabudowie rozrzuconej (parcela) na każdą nieruchomość (jednostka hipoteczna): 1 drabina przenośna dł. 4 m, 1 bosak lekki dł. 4 m, 1 łopata, 1 sito kominowe o średnicy oczek 10x2,5 w/m., o powierzchni wystającej o 10 cm. od zewnętrznych krawędzi komina. Ponadto przy pokryciu palnym: 1 tłumnica, 1 beczka do wody z pokrywą o pojemności 200 l., 1 wiadro blaszane. b) Przy zabudowie zwartej na każde 100 m. b. jeden punkt z zestawem zasadniczym umieszczonym w widocznym i dostępnym miejscu: 2 drabiny przenośne dł. 4 m, 4 bosaki lekkie dł. 4 m, 4 łopaty, 2 sita kominowe. Ponadto przy każdym budynku o pokryciu palnym po 1 tłumnicy, zaś w każdym obejściu gospodarskim 1 beczka do wody z pokrywą o pojemn. 200 l. i 1 wiadro blaszane.	

UWAGI OGÓLNE

Zalecając instalowanie urządzeń przeciwpożarowych, sprzętu pożarniczego oraz środków gaśniczych należy ponadto mieć na uwadze co następuje:

1. W obiektach (pomieszczeniach) gdzie zostały zainstalowane krany pożarowe wraz z wyposażeniem do nich, należy dysponowanie innego sprzętu ograniczyć do istotnie najniezbędniejszych potrzeb i wypadków.
2. W obiektach (pomieszczeniach) o wyjątkowo małym zagrożeniu pożarowym nie stosować nagminnie wszelkiego rodzaju gaśnic, natomiast z reguły należy kłaść nacisk na obszerne wyzyskanie wszelkich istniejących kranów gospodarczych.
   W tym celu należy dążyć:
   a) ażeby tuż przy kranach gospodarczych były zamieszczone blaszane wiadra pożarnicze, przeznaczone wyłącznie do celów akcji gaśniczej,
   b) ażeby krany gospodarcze posiadały nasady przydatne do przyłączenia doń wężyka z prądowniczką,
   c) ażeby krany (z nasadami) gospodarcze były wyposażone w wężyki długości co najmniej 5 — do 10 m z prądowniczką, które to wężyki jako wyposażenie danego kranu gospodarczego, winny być zamieszczone tuż przy kranach gospodarczych.
3. Z uwagi na to, iż dalsze produkowanie gaśnic płynowych zostaje wstrzymane nie należy zalecać instalacji gaśnic płynowych, które należy zastępować hydronetkami wodnymi bądź wodno-pianowymi.
4. Hydronetki wodno-pianowe winny być zaopatrzone w naboje z substancją pianotwórczą. Ilość naboi najmniej 3 zapasy.
5. Przy dysponowaniu skrzyń do piasku gaśniczego należy bezwarunkowo odróżniać wyraźne przeznaczenie tychże skrzyń tzn.:
   a) dla zabezpieczenia budynków od zewnątrz, skrzynie winny mieć szczelne pokrywy zabezpieczające piasek przed zamoczeniem,
   b) dla zabezpieczenia budynków od wewnątrz, pokrywy na skrzynie nie są wymagane.
6. Przy dysponowaniu gatunkiem łopat do skrzyń z piaskiem należy mieć na uwadze, ażeby nie przydzielano tak zwanych łopat — szpadli (sztychówki), lecz ażeby przydzielno t.zw. szufle (plantówki) i to możliwie większe numery np. Nr 4 i Nr 5.
7. Wiadra, łopaty i beczki przeznaczone dla celów pożarowych winny być oznaczone trwałą czerwoną obwódką, szerokość najmniej 10 cm.
8. Na skrzyniach z piaskiem powinny być napisy „piasek do gaszenia pożaru".
9. Przy zestawach sprzętu powinny być napisy „tylko do użytku w wypadku pożaru" (zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 31.X.51 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej i jej orgnizacji Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 401 z dn. 13.XI 51 r, mogą być używane tylko do akcji ratowniczej, kontrolnej i szkoleniowej).
10. W obejściach gospodarskich, beczki używane do celów gospodarczych jeżeli będą napełnione wodą i ustawione na zewnątrz pomieszczeń mogą być uznane i nie wymaga się stosowania beczek specjalnych.
11. W P.G.R. i innych obiektach rolnych, beczki i beczkowozy przeznaczone do użytkowania do innych celów, jeżeli zostaną napełnione wodą i ustawione na zewnątrz pomieszczeń, mogą być uznane i nie wymaga się stosowania beczek specjalnych. Należy polecać, aby wszystkie zbędne beczki i beczkowozy były w okresie letnim napełnione wodą.
12. Dla stworzenia warunków wypełniania powyższego przez jaknajszerszy ogół, podawać warunki wykonania sposobem gospodarczym.
13. Dążyć do wyeliminowania zabezpieczenia budynków gaśnicami od zewnątrz.

12

ZARZĄDZENIE KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 4 kwietnia 1952 r.

w sprawie kontroli zużycia materiałów pędnych w strażach pożarnych.

W celu dostosowania instrukcji i zarządzeń, wydanych przez Ministerstwo Komunikacji, na podstawie art. 1 i 2 pkt. 9 zdanie pierwsze dekretu z dnia 8.I. 1946 r. o organizacji administracji gospodarki motoryzacyjnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. Nr 7 poz. 58), po uzgodnieniu i uzyskaniu akceptacji Ministerstwa Transportu Drogowego i Lotniczego pismem Nr VIII—G.M.—4—2/27/52 z dnia 28 marca 1952 r. wprowadzam do użytku służbowego Komend Straży Pożarnych, Szkół Pożarniczych i terenowych jednostek straży pożarnych instrukcję z dnia 30 marca 1952 r. w sprawie kontroli zużycia materiałów pędnych w Strażach Pożarnych.

Sprawozdawczość na podstawie wytycznych ustalonych niniejszą instrukcją obowiązuje za II kwartał 1952 r.

Instrukcja wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od 1 kwietnia 1952 r.

Jednocześnie wyjaśniam, że sprawozdawczość zużycia materiałów pędnych w terenowych strażach pożarnych prowadzona ma być wyłącznie w pionie Komend Straży Pożarnych, a kontrola i sprawozdawczość zużycia materiałów pędnych nie objęte postanowieniami załączonej instrukcji nie mają w strażach pożarnych zastosowania.

Komendant Główny: *J. Kwiatkowski*

INSTRUKCJA

z dnia 30 marca 1952 r.

w sprawie kontroli zużycia materiałów pędnych w Strażach Pożarnych.

§ 1. Kontrolą zużycia materiałów pędnych objęty jest wszelki rozchód materiałów pędnych na:

1) pojazdy mechaniczne, samochody i motocykle,
2) motopompy pożarnicze i agregaty oświetleniowe,
3) inne cele.

§ 2. Dla uwzględnienia wymagań służby pożarniczej wprowadza się w gospodarce materiałami pędnymi zasadę pełnych zbiorników. Zasada ta stanowi punkt wyjścia dla kontroli zużycia materiałów pędnych.

1) Dla szczegółowej ewidencji zużycia materiałów pędnych przez samochody pożarnicze ustala się „Kartę drogową" wzór Druku SM—101.
„Karty drogowe" należy prowadzić dla wszystkich będących w eksploatacji samochodów pożarniczych.
2) Dla szczegółowej ewidencji zużycia materiałów pędnych przez motopompy pożarnicze i agregaty oświetleniowe ustala się „Kartę pracy" wzór druku 39-T-52.
„Karty pracy" należy prowadzić dla wszystkich będących w eksploatacji motopomp i agregatów oświetleniowych.
3) „Karty drogowe" oraz „Karty pracy" o których mowa w pkt. 1 i 2 prowadzą kierowcy samochodowi wzgl. mechanicy motopomp.
4) Ochotnicze Straże Pożarne wypełnione „Karty drogowe" oraz „Karty pracy" obowiązane są wysłać do Powiatowej Komendy Straży Pożarnych nie później niż do dnia 5 każdego miesiąca.
5) Komendy Zawodowych Straży Pożarnych na podstawie wypełnionych:
   a) „Kart drogowych" sporządzają zestawienia miesięczne na druku „Miesięczna Karta Eksploatacyjna" wzór SM—113 dla każdego pojazdu oddzielnie.
   „Kart pracy" sporządzają zestawienie miesięczne na druku „Sprawozdanie z zużycia paliwa" wzór 40-T-52 dla każdej grupy motopomp oddzielnie.
   Wypełnione zestawienia miesięczne winny być przesłane do Powiatowej — Miejskiej Komendy Straży Pożarnych do dnia 10 każdego miesiąca.
6) Powiatowe — Miejskie Komendy Straży Pożarnych oraz Wojewódzkie Szkoły Pożarnicze sporządzają na podstawie posiadanego materiału:
   a) dla samochodów pożarniczych zestawienie miesięczne na druku „Miesięczna Karta Eksploatacyjna" wzór SM—113,
   b) dla motopomp pożarniczych zestawienie miesięczne na druku „Sprawozdanie z zużycia paliwa" wzór 40-T-52.
   Wypełnione zestawienia miesięczne winny być przesłane do Komendy Wojewódzkiej (Warszawskiej i Łódzkiej) do dnia 15 każdego miesiąca.
7) Komendy Wojewódzkie Straży Pożarnych (Warszawska i Łódzka) jak również Centralna Oficerska Szkoła Pożarnicza na podstawie otrzymanego materiału sporządzą:
   a) dla samochodów pożarniczych zestawienia kwartalne na druku „Sprawozdanie kwartalne z zużycia paliwa" wzór SM—118,
   b) dla motopomp pożarniczych zestawienia kwartalne na druku „Sprawozdanie z zużycia paliwa" wzór 4O-T-52.
   Zestawienia kwartalne winny być przesłane Komendzie Głównej Straży Pożarnych do dnia 25 każdego miesiąca rozpoczynającego kwartał.
8) Komenda Główna Straży Pożarnych sporządza zbiorcze sprawozdania kwartalne z zużycia paliw wg. wzoru SM—118a, i przedkłada je Ministerstwu Gospodarki Komunalnej.

§ 3. Normy zużycia materiałów pędnych, oraz komentarze o ich stosowaniu zawarte są w instrukcji „Normy Zużycia Materiałów Pędnych" Druk SM—161, wprowadzone Zarządzeniem Ministra Komunikacji z dnia 21 października 1950 r.

§ 4. Dla jednolitego prowadzenia magazynu materiałów pędnych w Strażach Pożarnych ustala się:

a) Pobieranie materiałów pędnych na poszczególny sprzęt silnikowy na podstawie druku „Magazyn wyda" wzór TS—11,
b) Prowadzenie książki materiałów pędnych wg. wzoru Nr 7.

§ 5. Gospodarkę materiałami pędnymi prowadzą komórki techniczne Straży Pożarnych.

Objaśnienia do wypełnienia „Karty drogowej" — formularz wzór Nr 1 str. 10.

STRONA 1.

Działka 1. (nazwa i adres jednostki służbowej) wypełnia się przez odciśnięcie pieczątki jednostki do której pojazd należy.

Działka 2. (data) wpisać dzień i miesiąc wystawienia karty, pozostawiając miejsce na wpisanie daty zwrotu karty np. 2.III.1952.

Datę zwrotu wpisuje pracownik odpowiedzialny za gospodarkę materiałami pędnymi przy zwrocie karty przez kierowcę. Np. 2.III — 7.III.1952.

Działka 2. (Nr.....) (seria.....) — numer karty drogowej jest wypełniony drukiem, serię wpisuje się z okładki bloku kart drogowych. Np. 48 seria A/1.

Działka 3. Służy do zapisów identyfikacyjnych pojazdu. — Wypełnienie nie wymaga wyjaśnień.
Działka 4. (nazwisko kierowcy) wypełniać „z podziału bojowego".
Działka 5. (promień wyjazdu) nie wypełniać.
Działka 6. rubryka 1 (stan paliwa przy otrzymaniu karty) wypełnia się przez wpisanie ustalonej ilości paliwa przy wydaniu karty drogowej.
W razie pobierania paliwa wpisuje się:
do działki 6 — rubryka 2 — miejsce pobrania paliwa
„ „ „ — „ 3 — numer kwitu
„ „ „ — „ 4 — ilość pobranego paliwa
„ „ „ — „ 5 — podpis wydającego paliwo.
Działka 6. rubryka 6 — (stan paliwa przy zwrocie karty wypełnia się przez wpisanie ustalonej ilości paliwa przy zwrocie karty drogowej).
Uwaga: Warunek stałej gotowości bojowej sprzętu silnikowego powoduje konieczność utrzymania pełnego stanu paliwa w zbiornikach.
Zasada „pełnych zbiorników" stosowana w Strażach Pożarnych pociąga za sobą konieczność uzupełnienia paliwa po każdej pracy silnika. Daje to z drugiej strony możliwość dokładnego pomiaru zużycia paliwa na daną pracę.
Działka 7. — nie wypełniać.
Działka 8. — nie wypełniać.
Działka 9. — rubryka 7 nie wypełniać.
Działka 9. — rubryka 8 wpisuje się czas ukończenia pracy samochodu pożarniczego.
Działka 9. — (powrót) rubryka 9 (stan licznika) wpisuje się stan licznika odczytany przy powrocie pojazdu od pożaru.
Działka 10. (wyjazd) rubryka 8 wpisuje się czas rozpoczęcia pracy samochodu pożarniczego.
Działka 10. (wyjazd) rubryka 9 (stan licznika) wpisuje się stan licznika odczytany przed wyjazdem samochodu pożarniczego z garażu.
Działka 11. (wyniki) rubryka 8 (czas pracy) wpisuje się różnicę między rubrykę 8 — działki 9 i rubrykę 8 — działki 10.
Np. działka 9 — rubryka 8 — godzina 16 minut 20.
działka 10 — rubryka 8 — godzina 13 minut 10.
działka 11 — rubryka 8 — godzina 3 minut 10.
Działka 11. (wyniki) rubryka 9 (przebieg km.) wpisuje się różnicę między rubrykę 9 działki 9 i rubrykę 9 działki 10.
Np. działka 9 rubryka 9 — 15120
działka 10 rubryka 9 — 15100
działka 11 rubryka 9 — 20
Działka 11. rubryka 10. (ilość pojazd.) wpisuje się ilość jazd dokonanych w danym dniu.
Rubryka 11 (zużycie paliwa wg. norm) wpisuje się przypadające według norm zużycie paliwa (Instrukcje o normach zużycia materiałów pędnych SM-161).
Do rubryki 12 (zużycie paliwa rzeczywiste) wpisuje się ilość paliwa rzeczywiście zużytą.
Działka 12. (uwagi) — wpisuje się czas pracy oraz zużycie paliwa autopompy.
Np. samochód pożarniczy z autopompą wyjechał do akcji na odległość 5 km., gdzie przez 3 godziny pracowała autopompa, wówczas przebieg samochodu w km. zanotowany będzie w działce 11 rubryka 9 — a czas pracy autopompy należy odnotować w działce 12.
Zużycie paliwa przez autopompę wykaże nam ilość paliwa uzupełniona po powrocie od pożaru minus ilość paliwa zużyta na przebieg w km.

STRONA 2.

Rubryka 1. wpisuje się numer kolejny zlecenia.
Rubryka 2. nie wypełniać.
Rubryka 3. wpisuje się skąd i dokąd samochód odbył jazdę (wypełnia się dla każdej jazdy z osobna).
Rubryka 4. wpisuje się godzinę i minutę odjazdu.
Rubryka 5. wpisuje się stan licznika przed wyjazdem.
Rubryka 6. wpisuje się czas przyjazdu docelowego.
Rubryka 7. wpisuje się stan licznika po powrocie.
Rubryka 8. wpisuje się przebieg km. każdej jazdy.
Rubryka 9. nie wypełniać.
Rubryka 10. wpisuje się % dodatkowy do norm zużycia paliwa.
Uwaga: Kartę drogową w Strażach Pożarnych wypełnia się po powrocie z akcji.
Kartę drogową wystawia się na 1 dzień.
Gdy w jednym dniu jest kilka wyjazdów w działce 9, 10 i 11 na stronie pierwszej karty podać podsumowane ilości godzin pracy, przebiegu km. oraz zużycie paliwa.
Sprawdzenie gotowości bojowej podczas przyjmowania i zdawania służby przez uruchomienie silnika obliczać dziennie na 5 km. przebiegu wg. normy zasadniczej (§ 9 pkt. 23 Instrukcji Normy zużycia materiałów pędnych wzór SM-161).

Objaśnienia do wypełniania „Karty Pracy" — formularz wzór Nr 2 str. 11

Klatka 1. (nazwa jednostki służbowej) wypełnia się przez odciśnięcie pieczątki jednostki, do której motopompa należy.
Klatka 2. (numer) — wpisuje się numer kolejny karty.
Klatka 2. (motopompa) wpisuje się markę motopompy i jej wielkość.
Np. Leopolia M-800.
Klatka 2. (numer ewidencyjny) — wpisuje się numer ewidencyjny motopompy zgodny z książką inwentarzową.
Rubryka 1. — wpisuje się datę pracy motopompy.
Rubryka 2. — wypełnia się przez wpisanie ustalonej ilości paliwa przy wydaniu karty pracy.
Rubryka 3. — wpisuje się efektywny czas pracy motopompy.
Rubryka 4. — wpisuje się ilość uzupełnionego paliwa po każdej pracy silnika.
Rubryka 5, 6, 7 (pożar, ćwiczenia, rozruch) wpisuje się ilość zużytego paliwa na każdą pracę. Np. motopompa pracowała na ćwiczeniach 1 godzinę, po powrocie do garażu uzupełniono zbiornik 12 l. paliwa, jest to zużycie paliwa na wspomnianą pracę i należy liczbę 12 wpisać do rubryki 6.
Rubryka 8. — po każdej pracy motopompy mechanik obsługujący, wypełniając rubryki od 1—7, podpisuje się.

Objaśnienia do wypełniania „Miesięcznej karty eksploatacyjnej" formularz wzór Nr 3 str. 12

Działka 1. — (nazwa i adres jednostki służbowej) wypełnia się na podstawie działki 1 karty drogowej.
Do działki 2 — wpisuje się miesiąc i rok sprawozdawczy.
Działkę 3 — wypełnia się na podstawie działki 3 karty drogowej.
Rubryka 1. — nie wymaga wyjaśnień.
Rubryka 2 — wypełnia się na podstawie działki 2 karty drogowej.
Rubryka 3. — nie wypełniać.
Rubrykę 4. — (ilość godzin pracy) wypełnia się na podstawie działki 11 (wyniki) rubryki 8 (czas pracy) karty drogowej.

Rubrykę 5. — (przebieg km.) wypełnia się na podstawie działki 11 (wyniki) rubryki 9 (przebieg km.) karty drogowej.

Rubrykę 6. — (ilość jazd.) wypełnia się na podstawie działki 11 (wyniki) rubryki 10 (ilość jazd) karty drogowej.

Rubrykę 7. — (zużycie paliwa wg. norm) wypełnia się na podstawie działki 11 (wyniki) rubryki 11 (zużycie paliwa według norm) karty drogowej.

Rubrykę 8. — (zużycie paliwa rzeczywiste) wypełnia się na podstawie działki 11 (wyniki) rubryki 12 (zużycie paliwa rzeczywiste) karty drogowej.

U w a g a: Jeżeli zestawienie miesięczne sporządzone jest dla samochodu pożarniczego z autopompą — wyniki pracy należy odnotować na podstawie działki 12 karty drogowej, w rubryce 4 (ilość godzin pracy) i w rubryce 8 (zużycie paliwa rzeczywiste). (Patrz wzór Nr 3).

Objaśnienia do wypełniania „Sprawozdania z zużycia paliwa“ formularz wzór Nr 4 str. 13

Działka 1. — (nazwa jednostki sporządzającej) wypełnia się przez odciśnięcie stempla jednostki służbowej sporządzającej zestawienie.

Działka 2. — nie wymaga wyjaśnień.

Rubryka 1. — nie wymaga wyjaśnień.

Rubryka 2. — Grupy motopomp (wielkość) wypełnia się przez wpisanie marki i wielkości motopomp (patrz wzór Nr 4).

Rubrykę 3. — wypełnia się na podstawie rubryki 3 karty pracy — dla jednej grupy motopomp.

Rubryka 4. — nie wymaga wyjaśnień.

Rubryki 5, 6, 7 — wypełnia się na podstawie rubryki 5, 6, 7 karty pracy dla jednej grupy motopomp.

Rubryka 8. — nie wymaga wyjaśnień.

U w a g a: Jednostki służbowe sporządzające sprawozdanie kwartalne zużycia materiałów pędnych samochodów pożarniczych na formularzu wzór SM-118 — wypełniają równocześnie druk Nr 4 dla motopompy na podstawie miesięcznej karty eksploatacyjnej wzór SM-113 (patrz wzór Nr 4).

Rubryka 8. — nie wymaga wyjaśnień.

Działka 3 i 4 — nie wymaga wyjaśnień.

Objaśnienia do wypełniania „Sprawozdania kwartalnego z zużycia paliw“, formularz wzór Nr 5 str. 14

Rubryka 1. — nie wymaga wyjaśnień.

Rubryka 2. — (grupa taboru samochodowego) wypełnia się wpisując markę i typ samochodu pożarniczego.
Np. Star 20 GM-8.

Rubryka 3. — nie wymaga wyjaśnień.

Rubryka 4. — wypełnia się na podstawie rubryki 5 miesięcznej karty eksploatacyjnej.

Rubryka 5. — wypełnia się na podstawie ustalonej normy dla danej grupy samochodów (§ 7 — Tabele Norm Zużycia Paliwa instrukcja SM-161).

Rubryka 6, 7, 8, 9, 10 — nie wymaga wyjaśnień.

Objaśnienie do prowadzenia kwitów i ksiąg magazynowych formularz wzór Nr 6 str. 13 i wzór Nr 7 str. 15

Formularz wzór TS-11 — nie wymaga wyjaśnień.
Formularz wzór — wypełnia się zgodnie z asygnatami przychodowymi oraz kwitami rozchodowymi wzór TS-11, patrz wzór Nr 6 i 7.

Wzór Nr 1. Str. 1

1 | *Zawodowa Straż Pożarna w Rzeszowie Mickiewicza 10*
Nazwa i adres jednostki służbowej

2 | **KARTA DROGOWA** Nr 000001
Seria *A-1*
data *14.III* 195*2* r.

3 | Samochód o s o b o w y – s p e c j a l n y – m o t o c y k l Nr rej. *H-75648*
Marka i typ *Star 20 GA-16* Pojemność cylindrów .... cm³
Rodzaj paliwa *benzyna* Rodzaj nadwozia *pożarnicze*
Grupa .... Nr inwentarz. *6* Miejsce garażowania *Mickiewicza 10*

4 | Nazwisko kierowcy z podziału bojowego ....
5 | Promień wyjazdu ....

6 Stan paliwa przy otrzymaniu karty	Paliwo pobrane: gdzie	Nr kw	ilość	Podpis wydającego	Stan paliwa przy zwrocie karty
1	2	3	4	5	6

7 | Samochód sprawny do wyjazdu
.... podpis zdającego .... podpis kierowcy

8 | zleca wyjazd .... podpis
stwierdza przyjazd .... podpis

9	7	8	9	10	11	12	13	14
	data	godz. min.	stan licznika	ilość jazd	zużycie paliwa: wg norm	rzeczywiste	oszczędność	przekroczenie
POWRÓT		*11,30*	*3548*					
10 WYJAZD		*7,20*	*3540*					
11 WYNIKI		czas pracy godz. min. *4,10*	przebieg km *8*	jedn. *1*	*2,18*	*2,5*		

12 | U w a g i:
Autopompa pracowała przy pożarze 4 godziny zużycie paliwa 60 ltr.

Delegacja na wyjazd poza promień
Nr ....

Wzór Nr 1.

Str. 2

Nr kolejny zlecenia	Nazwisko jadącego	Skąd — dokąd	odjazd godz. min	Stan licznika przy wyjeździe	przyjazd godz. min.	Stan licznika przy powrocie	Przebieg km	Podpis jadącego	% dod. do norm
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Mickiewicza – Dąbrowskiego	*7,20*	*3540*	*11,30*	*3548*	*8*		*5*
		Mickiewicza							

Wzór Nr 2.

Str. 1

1

Ochotnicza Straż Pożarna w Drabiniance

Nazwa jednostki służbowej

2

KARTA PRACY Nr *0021*

Motopompa *Leopolia M8*

Nr ew. *2*

Data	Stan paliwa w zbiorn.	Czas pracy motop.	Dopełnienie zbiorn.	Zużycie paliwa: pożar	Zużycie paliwa: ćwicz.	Zużycie paliwa: rozruch	podpis mechanika
1	2	3	4	5	6	7	8
5.III	*20*	*19 godz.*	*16*		*16*		*N. M.*
Do przeniesienia							

Str. 2

Data	Stan paliwa w zbiorn.	Czas pracy motop.	Dopełnienie zbiorn.	Zużycie paliwa: pożar	Zużycie paliwa: ćwicz.	Zużycie paliwa: rozruch	podpis mechanika
Z przeniesienia							
Razem:							

3 Uwagi:

Wzór Nr 3

Str. 1

1 Nazwa i adres jednostki służbowej	2 MIESIĘCZNA KARTA EKSPLOATACYJNA zestawienie miesięczne wyników pracy przewozowej jednego pojazdu
Powiatowa Komenda Str. Poż. w Dębicy	za m-c *marzec* 195*2*

3 Samochód osobowy-specjalny-motocykl*) Nr rej. *A-75782*
Marka i typ *Bedford GA-16* Pojemność cylindrów *2229* cm^3
Rodzaj paliwa *benzyna* Rodzaj nadwozia *pożarnicze*
Grupa .... Nr inwentarzowy *8*

Dzień miesiąca	Karty drogowe Nr	Karty drogowe Nr	Ilość godzin pracy	Przebieg km	Ilość jazd	Zużycie paliwa w/g norm	Zużycie paliwa rzeczywiste	Zużycie paliwa oszczędność	Zużycie paliwa przekroczenie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	*50*		*0,5*	*30*	*1*	*8,2*	*9*		*0,8*
2		*50*	*3*				*60*		
3	*51*		*10 min*	*6*	*1*	*1,6*	*2*		*0,4*
4		*51*	*2*				*40*		
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
Do przeniesienia									

*)niepotrzebne przekreślić

Wzór SM-113 zatw. przez Dep. Samochod. Min. Kom.

Wzór Nr 3

Str. 2

Dzień miesiąca	Karty drogowe Nr	Karty drogowe Nr	Ilość godzin pracy	Przebieg km	Ilość jazd	Zużycie paliwa w/g norm	Zużycie paliwa rzeczywiste	Zużycie paliwa oszczędność	Zużycie paliwa przekroczenie
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z przeniesienia									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
21									
22									
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									
Razem									

.... data sporządzenia .... podpis sporządzającego

Wydawnictwa Komunikacyjne — Warszawa 12. Kazimierzowska 52

Wzór Nr 4.

1	2
Wojewódzka Komenda Str. Pożarnych *w*.................... Nazwa jednostki sporządzającej	**Sprawozdanie z zużycia paliwa** za miesiąc.........za kwartał *II*... 195..*2*..r.

L.p	Grupy motopomp (wielkość)	Ilość motop. w grupie	Czas pracy motop.	Zużycie paliwa			Średnie zużycie na 1/godz. pracy
				pożar	ćwicz.	rozruch	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	*Leopolia M. 8*	*13*	*27*	*272*	*144*	*16*	*16*
2	*Standart*	*10*	*18*	*160*	*15*	*5*	*10*
3	*Star 20 GA-16*	*2*	*20*	*400*			*20*
4	*Bedford GA 16*	*5*	*10*	*200*			*20*

10 UWAGI:

11

.... Data sporządzenia

.... Podpis sporządzającego

.... Podpis kier. jedn.

Druk Nr 40 T 52.

Wzór Nr 6

Wzór TS-11 „Wydawnictwo Komunikacyjne" Warszawa, Kozimierzowska 52

ŻĄDANIE MATERIAŁÓW PĘDNYCH DLA POJAZDÓW WŁASNYCH

ORYGINAŁ Otrzymuje Magazyn ——▷ Rachuba Magazynu

Zawodowa Straż Pożarna

Stempel jednostki służbowej

Nr 000101*

MAGAZYN WYDA
Dla pojazdu Nr REJ. WEWN. *A-75742*

BENZYNY	L	*20*
OLEJU SILN.	Kg	*0,5*
ROPY (OL. GAZ.)	L	

ODBIERZE KIEROWCA: *Wilk*

NA KONTO NR

Żadanie wystawił: *N.N.* podpis

odnotowano w kontrolce zużycia materiałów pędnych | Poz. | data

wydałem *M.N.* podpis magazyniera | dnia *17 III* | otrzymałem podpis odbiercy

zapisano w zestawieniu rozchodu magazynu materiałów pędnych Poz. *2* | Uwagi

Wzór Nr 5

Str. 1

Wojewódzka Komenda
Straży Pożarnych
w ....

Nazwa i adres jednostki sporządzającej sprawozdanie

SPRAWOZDANIE KWARTALNE Z ZUŻYCIA PALIW

za kwartał ....*II*............ 195*2*.... r.

Kolejne n-ry grup taboru samochodowego	GRUPY TABORU SAMOCHODOWEGO	Ilość pojazd w grupie na ostatni dzień kwart.	Przebiegi km całej grupy w okresie sprawozdawczym	Norma zużycia na 100 km po uwzgl. poprawek	Zużycie paliw w/g normy po uwzgl. poprawek	Zużycie paliw rzeczywiste	Oszczędność	Przekroczenie	Średnie zużycie na 100 km
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	*Bedford OLBZ GM8*	*15*	*750*	*27,3*	*204,75*	*210*		*0,5*	*27,4*
2	*Star 20 GM8*	*10*	*500*	*28,3*	*141,5*	*141,5*			*28,3*

Wzór SM-118 zatwierdzony przez Min. Transportu Drogowego i Lotniczego, Nr I-ST-29/2/51

P.P.W. - Wydawnictwa Komunikacyjne Warszawa, Kazimierzowska 52

Str. 2

Kolejne nr-y grup taboru samochodowego	GRUPY TABORU SAMOCHODOWEGO	Ilość pojazd. w grupie na ostatni dzień kwart.	Przebiegi km całej grupy w okresie sprawozdawczym	Norma zużycia na 100 km po uwzgl. poprawek	Zużycie paliw w/g normy po uwzgl. poprawek	Zużycie paliw rzeczywiste	Oszczędność	Przekroczenie	Średnie zużycie na 100 km
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

U w a g i

....
Data sporządzenia

....
Podpis sporządzającego

....
Podpis odpow. za planow.

Wzór Nr 7.

Data	Pozycja	od kogo dla kogo	Benzyna			Olej gaz.			Olej silnik.			Towot			UWAGI
			p.	r.	s	p.	r.	s.	p.	r.	s.	p.	r.	s.	
10.III	1	CPN Kraków	500			200			100			20			
		Bedford A75742		20	480					05	995				
		do przeniesienia													

13.

ZARZĄDZENIE KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 26 kwietnia 1952 r.

w sprawie wzywania terenowych straży pożarnych do pożarów w zakładach pracy

Zostało stwierdzone, że zakłady pracy, posiadające własną służbę przeciwpożarową, w wypadku powstania pożaru na terenie zakładu pracy, nie alarmują natychmiast o pożarze terenowych straży pożarnych i próbują dokonać likwidacji pożaru we własnym zakresie. Dopiero w wypadku gdy siły miejscowej służby ochrony przeciwpożarowej okażą się za słabe do zwalczenia pożaru, wzywa się do akcji terenowe straże pożarne. Takie postępowanie, opóźniające skuteczne działanie terenowych straży pożarnych, powoduje z reguły ciężkie straty i zniszczenia w majątku narodowym.

Zdarzały się również wypadki niewpuszczania do zakładów pracy terenowych straży pożarnych, przybyłych do akcji ratowniczej.

Wszystkie powyższe karygodne wypadki nie znajdują żadnego uzasadnienia i są niedopuszczalne. Każdy pożar, nawet najmniejszy, tym bardziej w zakładzie pracy, może przynieść w skutkach wiele niespodzianek i do zwalczenia ich muszą być użyte natychmiast, bez żadnej zwłoki, wszystkie rozporządzalne siły ochrony przeciwpożarowej tak resortowej, jak i terenowej.

Celem uregulowania postępowania alarmowego na wypadek pożaru w zakładzie pracy, na podstawie art. 2 ustęp 1 ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 58 poz. 404), zarządzam co następuje:

§ 1.

Do zwalczania pożarów powstałych w zakładach pracy obowiązane są na równi zakładowe, jak i terenowe straże pożarne.

§ 2.

Na sygnał alarmu pożarowego wyznaczona imiennie służba alarmowa ochrony przeciwpożarowej zakładu pracy obowiązana jest alarmować natychmiast właściwą terenowo służbę ochrony przeciwpożarowej zakładu pracy oraz bezpośrednio po tym, terenową straż pożarną.

Kolejność alarmowania poszczególnych straży pożarnych, istniejących na terenie miasta, osiedla lub z rejonów pomocniczych (rezerwowych) do obrony przeciwpożarowej zakładu pracy, powinna być ustalona przez Powiatowego (Miejskiego) Komendanta Straży Pożarnych w porozumieniu z kierownictwem każdego zakładu pracy.

Kolejność alarmowania straży pożarnych winna być wywieszona w sposób widoczny, w miejscu, skąd następuje wzywanie straży pożarnych do pożaru, w formie zarządzenia kierownictwa zakładu pracy (centrala telefoniczna zakładu pracy, podoficer służbowy zakładowej straży pożarnej, portiernia itp.).

§ 3.

Zakład pracy obowiązany jest ustalić i wydzielić względnie zainstalować stały i niezawodny środek łączności lub specjalne urządzenie do alarmowania terenowej straży pożarnej.

O miejscach i sposobach funkcjonowania tak środka łączności i alarmowania, jak i specjalnego urządzenia alarmowego, należy zamieścić odpowiednie wiadomości w miejscowych przepisach przeciwpożarowych.

Alarmujący straż pożarną w zakładzie pracy, obowiązany jest odnotować dokładny czas (godzinę i minutę) alarmu zakładowej straży pożarnej i terenowej straży pożarnej, nazwisko i imię, funkcję przyjmującego meldunek o alarmie.

§ 4.

Wszystkie sprzeczne z niniejszym zarządzeniem przepisy o alarmowaniu terenowych straży pożarnych, należy zmienić natychmiast i wprowadzić na ich miejsce postanowienia niniejszego zarządzenia.

§ 5.

Wszystkie Komendy terenowych straży pożarnych, w rejonach których znajdują się zakłady pracy, ustalą, w jakiej sile winna być udzielona pomoc bojowa

w pierwszym rzucie dla poszczególnych zakładów pracy.

§ 6.

Przybyłe do pożaru w zakładzie pracy terenowe straże pożarne muszą być wpuszczane na zakład pracy bez żadnej zwłoki.

W większych zakładach pracy, zatrudniających powyżej 500 pracowników na jedną zmianę, winni być wyznaczeni spośród personelu pożarniczego z terenu zakładu pracy — piloci, którzy w chwili wjazdu wozów bojowych terenowych straży pożarnych na teren zakładu pracy, wchodzą na wozy i doprowadzają je do miejsca pożaru. Piloci ci muszą być dokładnie obeznani z rozmieszczeniem budynków, zbiornikami i siecią zaopatrzenie wodnego w zakładzie pracy oraz w jego pobliżu.

§ 7.

W wypadku niezastosowania się do niniejszego zarządzenia komendanci terenowych straży pożarnych zgłaszają do Wojewódzkiego Prokuratora wniosek o ukaranie winnych.

Odpis wniosku komendanci terenowych straży pożarnych przesyłają jednocześnie drogą służbową do Komendy Głównej Straży Pożarnych.

Komendant Główny: *J. Kwiatkowski*

14.

ZARZĄDZENIE KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 10 kwietnia 1952 r.

w sprawie kontroli i konserwacji gaśnic

W celu zapewnienia sprawności działania gaśnic zarządzam:

§ 1.

Gasnice poddawane muszą być kontroli i konserwacji w następujących okresach:

a) gaśnice pianowe i płynowe co 6 miesięcy,
b) gaśnice śniegowe, tetrowe, proszkowe oraz wszystkie inne pozostające pod stałym podwyższonym ciśnieniem co 3 miesiące.
c) jeżeli gaśnice znajdują się w miejscu specjalnie narażonym na działanie niszczące, korozyjne (np. gazy aktywne, żrące, pył przemysłowy itp.) bez względu na rodzaj gaśnicy — kontrolę należy przeprowadzić co 3 miesiące,

§ 2.

Użytkownik gaśnic obowiązany jest do poddawania ich czynnościom kontrolno-konserwacyjnym w czasokresach ustalonych w § 1.

§ 3.

Do wykonywania czynności kontrolno-konserwacyjnych uprawnione są:

a) osoby posiadające oficerskie zawodowe wyszkolenie pożarnicze,
b) osoby posiadające podoficerskie zawodowe wyszkolenie pożarnicze,
c) osoby posiadające wyszkolenie z zakresu obsługi gaśnic i agregatów przewidziane zarządzeniem Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 23 listopada 1951 r. w sprawie tymczasowej organizacji szkolenia pożarniczego § 5 p. 3c (Dziennik Zarządzeń i Rozkazów Komendy Głównej Straży Pożarnych Nr 2 z dnia 26 listopada 1951 r.),
d) osoby nie posiadające w chwili wejścia w życie niniejszego zarządzenia wyszkolenia pożarniczego wymienionego w punktach a, b, c, lecz wykazujące się dostatecznymi kwalifikacjami i praktyką pod warunkiem złożenia w terminie 6 miesięcy komisyjnego egzaminu i uzyskania dyplomu upoważniającego do wykonywania czynności konserwacyjno-kontrolnych.

Egzaminy, o których mowa w punkcie d, przeprowadzane będą przy podoficerskich szkołach pożarniczych. (Wojewódzkich).

§ 4.

Osoby uprawnione do prowadzenia kontroli i konserwacji gaśnic w myśl § 3 czynności te wykonują w ramach zajęć służbowych jako pracownicy Zakładowych Straży Pożarnych lub też specjalnych usługowych zakładów konserwacyjno-naprawczych.

§ 5.

Przy prowadzeniu czynności kontrolno-konserwacyjnych obowiązują zasady i wytyczne zawarte w instrukcji o kontroli i konserwacji gaśnic, stanowiącej załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 6.

Wszystkie znajdujące się w dyspozycji użytkowników gaśnice muszą być poddane kontroli i konserwacji zgodnie z wymaganiami niniejszego zarządzenia oraz instrukcji o kontroli i konserwacji gaśnic i doprowadzone do stanu technicznego, gwarantującego ich pełną sprawność działania w okresie najpóźniej 6 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego zarządzenia.

§ 7.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie uchyla się moc obowiązującą wszystkich dotychczasowych instrukcji i wytycznych, dotyczących kontroli i konserwacji gaśnic.

Komendant Główny: *J. Kwiatkowski*

INSTRUKCJA

o kontroli i konserwacji gaśnic.

I. Cel i zadania, czasokres kontroli i porządek czynności kontrolno-konserwacyjnych

§ 1.

Kontrola i konserwacja gaśnic ma na celu stałe utrzymanie ich w stanie gotowym do użycia w wypadku pożaru. Obejmuje ona oględziny oraz stwierdzenie stanu mechanicznego gaśnic, wartości ładunku, właściwego sposobu zawieszania oraz właściwego prowadzenia ewidencji gaśnic.

§ 2.

Czasokres kontroli i konserwacji określa § 1. Zarządzenia Komendanta Głównego Str. Poż. z dnia 10 kwietnia 1952 r. w sprawie wprowadzenia niniejszej instrukcji.

§ 3.

Czynności kontrolne i konserwacyjne należy przeprowadzić wg. następującego planu:

a) Oględziny zewnętrzne
b) Przegląd i konserwacja części składowych gaśnicy
c) Sprawdzenie ładunku
d) Sprawdzenie zawieszenia
e) Zapisy w kartach ewidencyjnych gaśnicy.

Przed przystąpieniem do właściwych czynności kontrolnych należy ustalić, czy plomba jest nienaruszona, a w wypadku zerwania — stwierdzić, co było tego przyczyną.

II. Czynności kontrolne i konserwacyjne

§ 4.

Gaśnice pianowe i płynowe.

a) Oględziny zewnętrzne

Dokładne obejrzenie gaśnicy ma na celu stwierdzenie czy gaśnica nie wykazuje nieszczelności, wygięć, silnej korozji i ewentualnego wyciekania zawartości. W wypadku stwierdzenia jednego lub kilku z wymienionych uszkodzeń, należy zlecić oddanie gaśnicy do zakładu konserwacyjno-naprawczego, celem usunięcia tych uszkodzeń. Nieczytelne względnie zatarte napisy poprawić, lub spowodować ich poprawienie.

b) Części składowe gaśnicy

Po zdjęciu gaśnicy z wieszaka i pokrywy otworu wlewowego należy stwierdzić, czy płyn alkaliczny sięga przepisanego poziomu. W wypadku stwierdzenia ubytku należy przed opróżnieniem zbiornika uzupełnić brak, przez dolanie odpowiedniej ilości czystej wody.

1. **Zbiornik** opróżnić, przelewając jego zawartość do czystego naczynia. Po opróżnieniu zbiornik przepłukać wodą i obmyć z zewnątrz.

Wewnętrzne ścianki zbiornika zbadać dokładnie, na obecność korozji (rdzy). Zauważoną rdzę usunąć przy pomocy miękkiej szczotki, szmaty itp. Oczyszczone miejsca, jeżeli rdza okazała się powierzchowną, zabezpieczyć za pomocą gęstego smaru mineralnego (wolnego od kwasów) lub lepiej lakieru asfaltowego. W razie lakierowania wnętrza, gaśnicy nie napełniać aż do całkowitego wyschnięcia.

Całą powierzchnię wewnętrzną zbiornika znajdującą się ponad poziomem cieczy pociągnąć szmatką nasiąkniętą wazeliną lub innym smarem mineralnym.

Jeżeli zbiornik wykazuje głęboką korozję, należy przekazać go do zakładu naprawczego, gdzie musi być poddany odrdzewieniu w kąpieli kwasowej lub za pomocą piaskownicy i próbie ciśnienia wodnego, wynoszącego 25 atm. przez okres 3 min.

2. **Wylot** (pyszczek) przemyć obficie wodą. Otwór wylotu przetkać miękkim miedzianym drutem.

3. **Bezpiecznik** oczyścić z zewnątrz szmatą i przemyć wodą. W wypadku uszkodzenia lub braku bezpiecznika należy gaśnicę wycofać z użytku w celu naprawy lub wmontowania urządzenia zabezpieczającego.

Rozkręcanie i rozmontowywanie wylotu i bezpiecznika celem ich naprawy, może mieć miejsce wyłącznie w zakładzie konserwacyjno-naprawczym.

4. **Pokrywę** gaśnicy po oczyszczeniu szmatą i wodą zabezpieczyć przed działaniem korozji, podobnie jak zbiornik. Uszczelkę gumową pokrywy przemyć wodą. Jeżeli guma utraciła elastyczność lub wykazuje pęknięcie czy rozdarcie, należy uszczelkę wymienić.

Oczyszczoną pokrywę wysuszyć i pokryć cienką warstwą smaru (z wyjątkiem miejsca, gdzie styka się ona z uszczelką gumową).

5. **Zbijak** ruchomy zewnętrzny powinien przy przesuwaniu stawiać lekki opór. Jeżeli zbijak przesuwa się pod własnym ciężarem należy dokręcić dławicę, jeżeli to nie skutkuje wymienić szczeliwo dławicy. W wypadku ciężkiego przesuwania się zbijaka, należy sworzeń zbijaka oczyścić szmatą lub drewnem (nie używając przy tym metalowych narzędzi) i pokryć go warstwą smaru. Ciężkie przesuwanie zbijaka może być spowodowane jego wygięciem. W takim wypadku należy zbijak wymienić na nowy.

Zbijak wewnętrzny (nietypowy), nieruchomy, oczyścić, osuszyć i naoliwić. W wypadku jego uszkodzenia (wyłamanie, silna korozja) spowodować oddanie gaśnicy do naprawy.

6. **Urządzenie podtrzymujące naczynie** z częścią kwaśną ładunku, oczyścić szczotką włosianą, stwierdzając stan skorodowania. Jeżeli korozja jest powierzchowna, zabezpieczyć jak zbiornik.

W wypadku silnej korozji, względnie mechanicznego uszkodzenia podwieszenia (złamanie, przedziurawienie) należy wymienić je na nowe.

W gaśnicach nietypowych sprawdzić dodatkowo szczelność cylindra, w którym przesuwa się naczynie z cieczą kwaśną, oraz zdolność swobodnego przesuwania się naczynia.

7. **Naczynie z częścią** kwaśną zbadać na ewentualne pęknięcia. Naczynie pęknięte wymienić na nowe. Jeżeli naczynie posiada zamknięcie zdejmowane, sprawdzić jego szczelność przez odwrócenie dnem do góry.

W przypadku stwierdzenia nieszczelności zbadać przyczynę i albo dokręcić nakrętkę dociskającą, albo wymienić względnie oczyścić uszczelki, albo też wymienić płytkę zamykającą naczynie.

c) Sprawdzenie ładunku

Gaśnice płynowe: do cylindra miarowego o pojemności 1 l. wlać 50 cm^3 roztworu alkalicznego z gaśnicy (bez zawiesin i osadu), następnie nabrać do pipety 5 cm^3 kwasu siarkowego sporządzonego przez zmieszanie 100 cm^3 wody i 35 cm^3 kwasu stężonego o c. wł. 1.84. Pipetę przenieść do cylindra i wylać kwas na dno, mieszając lekko pipetą. Ilość szybko znikającej piany w momencie najintensywniejszego burzenia się nie powinna być mniejsza od 300 cm^3.

Następnie należy próbę powtórzyć, używając jednak zamiast specjalnie przyrządzonego kwasu, roztwór kwaśny, zaczerpnięty z naczynia gaśnicy.

Jeżeli naczynie to jest ampułką (fiolka) zalutowaną, próby ostatniej nie przeprowadza się Jeżeli w wyniku tych prób maksymalna ilość wytworzonej chwilowo piany będzie mniejsza niż 250 cm^3, ładunek należy wymienić na nowy, dostosowany pod względem warunków technicznych do danego typu gaśnicy.

Gaśnice pianowe: sprawdzenie ładunku pianowego przeprowadza się analogicznie jak ładunku płynowego, z tym, że otrzymany, trwały słup piany musi zajmować objętość conajmniej sześciokrotną w stosunku do objętości cieczy.

Po wykonaniu opisanych czynności należy roztwór alkaliczny przelać przez gęste sito do zbiornika, metalowe części armatury gaśnicy oraz gwinty pociągnąć cienką warstwą oleju mineralnego, gaśnicę zmontować i osuszyć. Pożądanym jest pokrycie całej gaśnicy z zewnątrz cienką warstwą mieszaniny, składającej się z 1 cz. pokostu niesyntetycznego i 1 cz. terpentyny.

d) Sprawdzenie zawieszenia

Rozmieszczenie gaśnic z uwzględnieniem łatwego do nich dostępu powinno być zgodne z wytycznymi zawartymi w Zarządzeniu Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 10 czerwca 1952 r. w sprawie ustalenia wytycznych, dotyczących zestawów sprzętu do zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów.

Przed zawieszeniem gaśnicy na wieszaku należy sprawdzić śruby mocujące go do ściany, a w razie ich rozluźnienia mocno dociągnąć. Wieszak oczyścić z kurzu, pociągnąć ewentualnie pokostem z terpentyną. Po zawieszeniu gaśnicy założyć plombę w taki sposób, aby zdjęcie gaśnicy powodowało zerwanie plomby.

§ 5. Gaśnice śniegowe.

Gaśnice poddawane muszą być kontroli i konserwacji

a) Oględziny zewnętrzne

Mają na celu stwierdzenie, czy gaśnica nie wykazuje zewnętrznych uszkodzeń mechanicznych. Uszkodzenia gaśnicy śniegowej (poza drobnymi brakami, jak zatarty napis, lekkie zagięcie dyszy lub uchwytu do niej itp.) muszą być z reguły usuwane wyłącznie przez zakład prowadzący dział naprawy gaśnic śniegowych.

b) Części składowe gaśnicy

1. **Butlę** na dwutlenek węgla należy oczyścić i przetrzeć terpentyną z pokostem. Sprawdzić na butli, czy cecha badania na ciśnienie posiada datę nie wcześniejszą niż 5 lat od dnia kontroli. W wypadku stwierdzenia, że butla gaśnicy nie była badana na ciśnienie przez okres dłuższy niż 5 lat, należy gaśnicę wyłączyć z użytku i spowodować przeprowadzenie tego badania przez instytucję uprawnioną (Urząd Dozoru Technicznego).

Ponadto na butli musi być wytłoczona nazwa gazu na który jest przeznaczona, oraz umieszczony wyraźny napis, podający ciężar gaśnicy wyładowanej oraz ciężar gaśnicy naładowanej (względnie ciężar dwutlenku węgla przy gaśnicy naładowanej).

2. **Rurę wylotową i wąż** odkręcić, oczyścić na sucho i przedmuchać strumieniem powietrza, np. za pomocą pompki samochodowej.

3. **Zawór** sprawdzić przez zanurzenie do wody, wydobywające się pęcherze gazu zmuszają kontrolującego do oddania gaśnicy do zakładu konserwacyjno-naprawczego. Zawór szczelny po próbie starannie wysuszyć.

c) Sprawdzenie ładunku

Przeprowadza się wagowo. Ubytek na ciężarze większy, niż 20% w stosunku do ciężaru dwutlenku węgla podanego przez wytwórnię dla gaśnicy całkowicie wypełnionej, zmusza kontrolującego do oddania gaśnicy do zakładu konserwacyjno-naprawczego, celem jej przeglądu i uzupełnienia ładunku.

d) Sprawdzenie zawieszenia

Przeprowadza się jak dla gaśnic pianowych i płynowych.

§ 6.

Gaśnice tetrowe.

a) Oględziny zewnętrzne

Przeprowadza się jak dla gaśnic pianowych i płynowych.

b) Części składowe gaśnicy

1. **Zbiornik gaśnic tetrowych,** pracujących pod ciśnieniem wytwarzanym przez ręczny ruch tłoka (tetronetki), względnie pod ciśnieniem dwutlenku węgla z butli stalowej, należy opróżnić, korozję powierzchniową usunąć podobnie jak w zbiornikach gaśnic pianowych i płynowych, wnętrze zbiornika przepłukać spirytusem denaturowanym.

Do wnętrza zbiornika nie należy wprowadzać wody, ani żadnego oleju mineralnego czy roślinnego.

W wypadku dostrzeżenia głębszych zmian korozyjnych zbiornika, należy spowodować jego oddanie do zakładu konserwacyjno-naprawczego.

Zbiorniki gaśnic tetrowych, pracujących pod ciśnieniem sprężonego w nich powietrza, kontroluje się przez zanurzenie gaśnicy do wody. Nieszczelność zbiornika lub zaworu powoduje wydobywanie się pęcherzyków gazu. Po próbie gaśnicę osuszyć i pociągnąć mieszaniną terpentyny i pokostu.

2. **Wylot** gaśnic tetrowych przeczyścić miękkim miedzianym drutem. Działanie gaśnicy sprawdzić przez chwilowe jej uruchomienie.

Rzut tetry nie może być mniejszy niż 3 m. Ciśnienie w gaśnicy sprawdzić za pomocą manometru. Nie może ono przekraczać 8 atm.

Do smarowania gwintów użyć zamiast olejów, gliceryny.

c) Sprawdzenie ładunku

Ponieważ tetra jest cieczą nie podlegającą w normalnych warunkach rozkładowi, sprawdzenie ładunku sprowadza się do sprawdzenia jej ilości przez zważenie.

Jeżeli ciężar gaśnicy zmniejszył się o 20% w stosunku do ciężaru tetry podanego przez wytwórnie dla gaśnicy napełnionej, należy ilość tetry uzupełnić i ewentualnie dopompować powietrza. Jeżeli gaśnica posiada nabój ciśnieniowy w butli stalowej, należy tę ostatnią sprawdzić i zakonserwować tak, jak podano dla gaśnic śniegowych.

d) Sprawdzenie zawieszenia.

Zawieszenie sprawdzić i zakonserwować jak dla gaśnic pianowych i płynowych.

§ 7.

Gaśnice proszkowe.

a) Oględziny zewnętrzne

Przeprowadzić jak dla gaśnic pianowych i płynowych.

b) Części składowe gaśnicy

1. **Zbiornik** po zdjęciu pokrywy i wysypaniu dokładnym proszku, poddać oględzinom. Rdzę powierzchniową usunąć szmatką, a miejsce to pokryć lakierem. Jeżeli powierzchnia zbiornika wykazuje daleko posuniętą korozję, należy zlecić przekazanie zbiornika do zakładu naprawczego, celem poddania go próbie ciśnienia wodnego.

2. **Konserwację armatury** przeprowadzać jak dla gaśnic pianowych i płynowych.

3. **Butlę stalową** sprawdzić jak dla gaśnic śniegowych.

c) Sprawdzenie ładunku

W wypadku stwierdzenia, że proszek jest skawalony lub zgrudkowany należy go przesiać przez sito; pozostałość na sicie rozetrzeć i ponownie przesiać. Jeżeli przy czynności tej proszek daje się rozcierać na pastę, należy go wysuszyć. Suszenie należy prowadzić w temp. 30—50°C.

Jeżeli proszek nie wykazuje wymienionych zmian, po dokonaniu niezbędnych zabiegów konserwacyjnych zbiornika i armatury, należy go z powrotem wsypać do całkowicie suchego zbiornika.

III. Prowadzenie ewidencji czynności kontrolnych i konserwacyjnych gaśnic.

§ 8.

1. Czynności kontrolne i konserwacyjne muszą być wpisane do kartoteki, prowadzonej przez zakład pracy, na terenie którego znajdują się gaśnice.

Wzór kartoteki podaje załącznik Nr 1.

Zakłady konserwacyjno-naprawcze gaśnic powinny prowadzić ewidencję gaśnic objętych czynnościami kontrolno-konserwacyjnymi, umożliwiającą każdorazowe stwierdzenie stanu technicznego każdej gaśnicy w dniu kontroli, terminów kontroli i konserwacji, osób prowadzących te prace oraz czynności wykonane przez konserwatorów.

2. Każda gaśnica musi mieć przytwierdzoną do niej kontrolkę ewidencyjną, zawierającą numer kartoteki gaśnicy, numer ewidencyjny gaśnicy, datę przeprowadzania kontroli lub konserwacji oraz podpis kontrolującego, lub konserwującego.

Wzór kontrolki ewidencyjnej podaje załącznik Nr 2.

3. Po dokonaniu wpisu do kontrolki gaśnicy i jej zawieszeniu, konserwujący obowiązany jest zaplombować gaśnicę tak, aby jej uruchomienie spowodowało zerwanie plomby.

Załącznik Nr 1
do instrukcji o kontroli i konserwacji gaśnic.

EWIDENCJA KONTROLI I KONSERWACJI GAŚNICY

Kartoteka Nr ....

znajdującej się na terenie ....

Typ, rodzaj ładunku .... Wytwórnia (marka) .... Nr fabryczny .... Nr inwentarza .... Nr ewidencyjny ....

Data zakupu .... Data zawieszenia .... Miejsce zakupu: .... Miejsce zawieszenia: ....

L.p.	Data kontroli lub konserwacji	Stan gaśnicy przed kontrolą lub konserwacją	Czynności konserwatora	Nazwisko i imię kontrolującego oraz nazwa instytucji, której jest przedstawicielem	Podpis	Nazwisko i imię konserwatora oraz nazwa zakładu delegującego	Podpis

Wzór kartoteki gaśnicy (Format A-4).

Załącznik Nr 2
do instrukcji o kontroli i konserwacji gaśnic.
Kontrolka ewidencyjna gaśnic.

O

Kontrolka ewidencyjna

Nr kartoteki ....

Nr ewidencyjny ....

Data	Nazwisko i imię kontr. lub konserwatora oraz zakład delegujący	Podpis

90 mm.

65 mm.

O

Data	Nazwisko i imię kontr. lub konserwatora oraz zakład delegujący	Podpis

15.

ZARZĄDZENIE KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 14 maja 1952 r.

w sprawie napraw, konserwacji i kontroli sprzętu pożarniczego.

§ 1.

Na podstawie decyzji Ministerstwa Przemysłu Drobnego i Rzemiosła została zorganizowana sieć baz naprawczych dla sprzętu pożarniczego, obejmująca zasięgiem swego działania obszar Państwa.

§ 2.

Zakres i obszar działania poszczególnych baz podaje wykaz baz naprawczo-konserwacyjnych, stanowiący zał. Nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 3.

Dla właściwego planowania prac naprawczo-konserwacyjnych wszyscy użytkownicy gaśnic i stałych urządzeń gaśniczych, za wyjątkiem tych, którzy posiadają własne uprawnione do wykonywania tych czynności, organa służby przeciwpożarowej powinni zgłosić je zgodnie z zasadami kontroli i konserwacji gaśnic (Zarządzenie Komendanta Głównego Straży Pożarnych z dnia 10 kwietnia 1952 r. w sprawie kontroli i konserwacji gaśnic) do właściwych terenowo baz naprawczo-konserwacyjnych, dla ujęcia ich w ewidencji i przekazania stałej kontroli i konserwacji.

§ 4.

Przyjęcie przez właściwą bazę, kontroli i konserwacji gaśnic lub stałych urządzeń gaśniczych nakłada na nią odpowiedzialność za stan techniczny tego sprzętu.

§ 5.

Nieprzekazanie gaśnic lub stałych urządzeń gaśniczych do wskazanych baz naprawczo-konserwacyjnych nakłada na użytkownika odpowiedzialność za stan techniczny tego sprzętu.

§ 6.

Zgłoszenie potrzeb w zakresie napraw wszelkiego sprzętu pożarniczego poza gaśnicami i stałymi urządzeniami gaśniczymi powinno następować:

a) z jednostek terenowych straży pożarnych za pośrednictwem Wojewódzkich Komend Straży Pożarnych,
b) z wszystkich innych instytucji i zakładów — bezpośrednio do właściwej bazy naprawczo-konserwacyjnej.

§ 7.

Wojewódzkim Komendom Straży Pożarnych poleca się utrzymywanie stałej współpracy z obsługującymi teren danego województwa bazami naprawczo-konserwacyjnymi.

§ 8.

W ramach współpracy, o której mowa w § 7, Wojewódzkie Komendy Straży Pożarnych uregulują we własnym zakresie sprawę wycofywania zużytego, nienadającego się do dalszej eksploatacji sprzętu oraz sprawę przekazywania bazom naprawczym, uzyskiwanych w ten sposób części wymiennych.

Komendant Główny: *J. Kwiatkowski*

Zał. Nr 1
do Zarządzenia Komendanta Głównego Str. Poż.
z dnia 14 maja 1952 r.

Wykaz baz naprawczych sprzętu pożarniczego

L.p.	typ	Nazwa bazy	Zakres prac	Teren działania
1	A	Zakł. napr. motopomp Bielsko-Biała, ul. Partyzantów Nr 37	naprawy w okresie gwaranc. oraz napr. główne motopomp, pochodzących z obecnej produkcji krajowej	obszar całego państwa
2	A	Spółdzielnia Pracy „Mechanik" — Bytom	naprawy i konserwacja stałych urz. gaśniczych, agregatów pianowych i śniegowych	„ „
3	A	Spółdzielnia Pracy „Pożarotechniki" w Katowicach	naprawy główne i średnie motopomp nietypowych nieprodukowanych obecnie w kraju	woj. katowickie, opolskie, wrocławskie, krakowskie, rzeszowskie.
4	A	Spółdzielnia Pracy „Technopoż." w Bydgoszczy	„ „ „	woj. bydgoskie, gdańskie, koszalińskie, szczecińskie
5	A	Spółdzielnia Pracy „Miara" w Warszawie	„ „ „	woj. warszawskie, m. Warszawa, białostockie, lubelskie, olsztyńskie
6	A	Rzem. Spółdz. Pracy „Pożarotechnika" w Łodzi	„ „ „	woj. łódzkie, m. Łódź, kieleckie, poznańskie, zielonogórskie
7	B	Pożarnicza Spółdz. Pracy w Katowicach	bieżące naprawy i konser. sprzętu poż., kontrola i naprawy gaśnic wszelkiego typu	woj. katowickie, opolskie,
8	B	Spółdz. Pracy „Krakus" w Krakowie	„ „ „	woj. krakowskie, rzeszowskie
9	B	Rzem. Spółdz. Pracy „Omega" we Wrocławiu	„ „ „	woj. wrocławskie

L.p.	typ	Nazwa bazy	Zakres prac	Teren działania
10	B	Spółdzielnia Pracy" „Mechanik" w Poznaniu	bieżące naprawy i konser. sprzętu poż., kontrola i naprawy gaśnic wszelkiego typu	woj. poznańskie, zielonogórskie
11	B	Rzem. Spółdz. Pracy „Pożarotechnika" w Łodzi	" " "	woj. łódzkie, m. Łódź, kieleckie
12	B	Spółdzielnia Pracy „Miara w Warszawie	" " "	woj. warszawskie, m. st. Warszawa, lubelskie, białostockie
13	B	Spółdzielnia Pracy „Technopoż" w Bydgoszczy	" " "	woj. bydgoskie, szczecińskie, koszalińskie
14	B	Spółdzielnia Pracy „Metalowiec" Gdańsk-Wrzeszcz	" " "	woj. gdańskie, olsztyńskie

U W A G A: Baza napraw i konserwacji urządzeń automatycznej sygnalizacji alarmowej zostanie podana po jej ostatecznym zorganizowaniu.

16.

ROZKAZ KOMENDANTA GŁÓWNEGO STRAŻY POŻARNYCH

z dnia 10 kwietnia 1952 r.

w sprawie wprowadzenia instrukcji o obowiązkach kierowców i mechaników straży pożarnych.

Na podstawie Zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 28 IX 50 r. (Dz. T. i Z. K. Nr 30, poz. 246), oraz na podstawie Zarządzenia Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z dnia 25 IX 51 r., w celu ustalenia i ujednolicenia obowiązków kierowców i mechaników w zakresie obsługi sprzętu silnikowego, wprowadzam do użytku służbowego wszystkich jednostek straży pożarnych „Instrukcję o obowiązkach kierowców i mechaników straży pożarnych".

Jednocześnie uchylam moc obowiązującą wszelkich dotychczasowych instrukcji stosowanych w strażach pożarnych.

W ramach zasad ustalonych w niniejszej instrukcji przy konserwacji sprzętu silnikowego można korzystać również z instrukcji wydanych przez Ministerstwo Transportu Drogowego i Lotniczego.

Komendant Główny: *J. Kwiatkowski*

I. Obowiązki kierowców i mechaników straży pożarnych

§ 1.

Kierowcą straży pożarnej może być szeregowy lub podoficer straży, posiadający:

a) pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych zgodne z obowiązującymi przepisami

b) specjalne przeszkolenie obsługi pożarniczego sprzętu silnikowego

c) przeszkolenie pożarnicze przynajmniej w zakresie strażaka.

§ 2.

Kierowcy w strażach pożarnych dzielą się na:

a) kierowców mechaników — posiadających przeszkolenie specjalne, lub takie kwalifikacje, które umożliwiają im samodzielne prowadzenie remontów sprzętu silnikowego

b) kierowców, nie posiadających dodatkowych kwalifikacji, o których mowa w pkt. „a".

§ 3.

Do kierowców mają zastosowanie wszystkie przepisy dotyczące szeregowych i podoficerów straży pożarnych; wchodzą oni w skład poszczególnych sekcji i są bezpośrednio podlegli dowódcy sekcji, pełnią służbę w pełnym uzbrojeniu, z tym, że podczas obsługi sprzętu silnikowego wolno im zdjąć te części, które ograniczają swobodę ruchów — muszą je jednak mieć przy sobie podczas akcji.

§ 4.

Do obowiązków kierowców straży pożarnych należy w szczególności:

a) pełna znajomość obsługiwanego sprzętu silnikowego i bezpośrednia odpowiedzialność za jego stan i sprawność techniczną

b) konserwacja i utrzymywanie w należytej czystości sprzętu silnikowego, jak również odpowiedzialność za uszkodzenia wynikłe na skutek złej obsługi

c) stała kontrola ilościowego i jakościowego stanu wyposażenia pożarniczego sprzętu silnikowego, wchodzącego w skład jednostki

d) udział we wszystkich zajęciach bojowych, szkoleniowych, gospodarczych i wszelkich innych, przewidzianych dla pracowników straży pożarnych

e) zajęcia warsztatowe w ramach 8 godzinnego czasu pracy

f) przeprowadzanie wszystkich napraw obsługiwanego sprzętu, dokonywanych na terenie strażnicy

g) prowadzenie pojazdu pożarniczego, przy czym przy jeździe do pożaru nie obowiązują go przepisy drogowe, z tym jednak, że musi panować stale nad swoim pojazdem, aby w czasie nagłej potrzeby mógł wóz zatrzymać w odpowiednim czasie.

II. Przyjmowanie służby

§ 5.

Podczas zmiany służby kierowcy zdający i przyjmujący służbę wspólnie sprawdzają:

1) stan sprzętu i jego urządzeń bez uruchomienia silnika, a w szczególności:

a) czy dokumenty pojazdu i innego sprzętu silnikowego oraz własne są w należytym porządku i właściwie wypełnione

b) czy pojazd jest czysty

c) czy ciśnienie w pneumatykach kół jest właściwe

d) czy koło zapasowe, zwijadło, drabiny, oraz inne części wyposażenia pojazdu nie będące w zamknięciu są należycie zabezpieczone przed zgubieniem względnie uszkodzeniem podczas jazdy

e) czy zbiorniki paliwa są napełnione, a instalacja dopływu paliwa jest w porządku

f) czy układ smarowania silnika pojazdu lub innego sprzętu silnikowego jest uzupełniony, działa sprawnie, a olej nie wycieka

g) czy układ chłodzenia jest napełniony płynem chłodzącym, płyn nie wycieka, chłodnica jest czysta, pasek pędny pompki wodnej i wentylatora jest właściwie naciągnięty

h) czy narzędzia kierowcy pod względem ilościowym i jakościowym są w porządku

2) stan sprzętu i jego urządzeń przy uruchomionym silniku, a mianowcie:

a) czy czas rozruchu silnika zimnego leży w granicach norm (dla pojazdów: zimny — 10 sek., ciepły — 5 sek., dla motopomp do 30 sek. tak w stanie zimnym jak i rozgrzanym)

b) czy wskazania amperomierza względnie lampki kontrolnej prądnicy wskazują na właściwe funkcjonowanie instalacji zapłonowej

c) czy czynna jest i właściwie działa instalacja oświetleniowa tablicy rozdzielczej, pomieszczenia kierowcy i załogi, oraz pomieszczeń sprzętu

d) czy właściwie pracuje instalacja elektryczna świateł reflektorów, zmiany świateł przy mijaniu, reflektora poszukiwacza, sygnałów dźwiękowych i kierunkowskazów

e) czy sprzęgło i mechanizmy przeniesienia mocy działają sprawnie (dla autopomp, drabin mechanicznych, dźwigów itp. sprawdzić prace urządzeń napędzanych przez silnik)

f) czy mechanizm kierowniczy działa sprawnie

g) czy mechanizmy hamulcowe pojazdu i przyczepki działają sprawnie

h) czy próba „ssania na sucho", przeprowadzona na motopompie, autopompie wykazuje należytą szczelność pompy.

W czasie czynności kontrolnych należy starać się nie pracować bez koniecznej potrzeby pełną mocą silnika (pracować na wolnych obrotach), zwracać baczną uwagę na wskazania urządzeń kontrolnych i pomiarowych, obsługiwać sprzęt ściśle wg. instrukcji wytwórni.

Czynności kontrolne wykonuje kierowca przyjmujący, a kierowca zdający służbę udziela wszelkich informacji o stanie technicznym sprzętu, o zauważonych usuniętych względnie nieusuniętych niedomaganiach i usterkach, o niewykonanych a przewidzianych czynnościach obsługi technicznej.

W wypadku poważniejszych niedociągnięć kierowca przyjmujący może zażądać spisania odpowiedniego protokółu, przy czym decyzja w takim wypadku należy do dowódcy zmiany.

III. Obsługa techniczna

§ 6.

Obsługą techniczną pojazdu samochodowego nazywamy całokształt czynności związanych z racjonalną konserwacją sprzętu silnikowego.

§ 7.

Obsługa techniczna ma na celu:

1) Utrzymanie sprzętu silnikowego w stałej gotowości bojowej

2) Uzyskanie pewności jazdy w różnych warunkach drogowych

3) Zapewnienie bezpieczeństwa i pracy

4) Osiągnięcie maksymalnych przebiegów międzynaprawczych sprzętu silnikowego, jak również poszczególnych zespołów

5) Osiągnięcie jak najmniejszego zużycia materiałów pędnych.

§ 8.

Ustala się następujący podział obsługi technicznej:

1) Obsługa codzienna (OC)

2) Obsługa tygodniowa (OT)

3) Obsługa miesięczna (OM)

4) Obsługa półroczna (OP)

5) Podczas wykonywania obsługi może zaistnieć konieczność naprawy bieżącej (NB).

§ 9.

W czynnościach obsługi codziennej należy:

a) uzupełnić wszelkie braki i usunąć usterki stwierdzone podczas przyjmowania sprzętu przy zmianie służby

b) wykonać wszelkie zabiegi konserwacyjne.

Obsługa codzienna powinna być tak zorganizowana i czynności z nią związane przeprowadzane w takiej kolejności, aby nie powodowały wycofywania sprzętu ze stanu gotowości bojowej.

§ 10.

Do tygodniowej obsługi technicznej należą następujące czynności:

1) Wszystkie czynności wchodzące w zakres obsługi codziennej

2) Zewnętrzny przegląd pojazdu i innego sprzętu silnikowego oraz usunięcie zauważnych uszkodzeń

3) Sprawdzenie i poprawienie umocnień zespołów pojazdu oraz innego sprzętu silnikowego, a w szczególności stanu gwintów, śrub i nakrętek oraz ich dociągnięcie, sprawdzenie zawleczek i podkładek sprężynowych

4) Sprawdzenie i dopełnienie płynów w amortyzatorach i hamulcach (nie wolno mieszać płynów różnych gatunków, przy braku zapasu tego samego płynu należy z układu usunąć płyn poprzedni, przemyć cały układ i napełnić posiadanym płynem)

5) Sprawdzenie luzów w połączeniach i usunięcie zbytecznych

6) Sprawdzenie stanu części oraz mechanizmów podlegających regulacji — ustawienie właściwych luzów pomiędzy nimi

7) Sprawdzenie i ewentualne uzupełnienie poziomu elektrolitu w akumulatorze

8) Sprawdzenie, czy koła nie biją na boki i nie „rzucają" na obwodzie

9) Sprawdzenie stanu drzwi, zamków, klamek, zawiasów, prowadnic, działania korbek i podnośników szyb, zaczepów i uchwytów sprzętu

10) Usunięcie nieszczelności w pomieszczeniach ludzi i sprzętu — sprawdzenie działania urządzeń klimatyzacyjnych (wywietrzniki, instalacje ogrzewcze)
11) Sprawdzenie, poprawienie względnie uzupełnienie instalacji elektrycznej.

§ 11.

W zakres miesięcznej obsługi technicznej wchodzą następujące czynności:

1) Wszystkie czynności wchodzące w zakres tygodniowej obsługi technicznej
2) Skontrolowanie pracy wszystkich zespołów pojazdu i innego sprzętu silnikowego, jak: układu chłodzenia, instalacji paliwowej, układu smarowania, przeniesienia mocy układu kierowniczego, hamulcowego, instalacji elektrycznej, urządzeń specjalnych
3) W silnikach Diesla odpowietrzenie głównego filtra paliwa pompy wytryskowej, oczyszczenie osadnika pompy podającej
4) Sprawdzenie i dopełnienie oleju w filtrze powietrza
5) Szczegółowe skontrolowanie działania systemu zapłonowego, instalacji elektrycznej, akumulatorów, rozrusznika i jego mechanizmu zaziębiającego, automatycznego regulatora napięcia i natężenia prądu, świateł i ustawienia reflektorów
6) Ewentualna zmiana oleju w silniku łącznie z przemyciem i oczyszczeniem układu w zależności od ilości przebytych kilometrów lub godzin pracy pompy
7) Przemycie i naolejenie filtra powietrza
8) Przemycie filtrów paliwa
9) Sprawdzenie poziomu oleju i regulatora obrotów
10) Odwodnienie cylindra hamulca pneumatycznego
11) Oczyszczenie filtra powietrza sprężarki (kompresora)
12) Odwodnienie serwa kierowniczego
13) Regulacja zaworów silnika w razie potrzeby
14) Oczyszczenie kolektora i szczotek prądnicy
15) Uzupełnienie lub wymiana oleju w skrzynce przekładniowej i mechaniźmie różnicowym (dyferencjale) w razie potrzeby
16) Sprawdzenie opon i przestawienie kół wg. ogólnych wymagań użytkowania ogumienia pojazdów mechanicznych.

Oprócz prac wyżej wymienionych mogą być wykonane w razie potrzeby naprawy bieżące i średnie zespołów, mające na celu usprawnienie działania poszczególnych części pojazdów i innego sprzętu silnikowego.

§ 12.

Obsługa półroczna

Półroczna obsługa techniczna winna się zbiegać z okresową kontrolą techniczną sprzętu silnikowego straży pożarnych i przypadać w okresie przejściowym z okresu zimowego na letni i z letniego na zimowy. Okres zimowy liczy się od dnia 1 listopada do dnia 31 marca włącznie.

W zakres półrocznej obsługi technicznej wchodzą następujące czynności:

1) Przygotowanie pojazdu i innego pożarniczego sprzętu silnikowego do pracy w okresie letnim lub zimowym, przez:
   a) oczyszczenie i przemycie układu chłodzenia i napełnienia płynem chłodzącym
   b) wymiana oleju w silniku i mechanizmach przeniesienia mocy z letniego na zimowy lub odwrotnie
   c) wbudowanie lub wybudowanie urządzeń przeciw obmarzaniu szyb
   d) przygotowanie do użycia wyposażenia przeciwślizgowego lub zdanie go do magazynu
2) Sprawdzenie działania wtryskiwaczy
3) Wszystkie czynności wchodzące w zakres miesięcznej obsługi technicznej
4) Wykonanie napraw wszystkich uwidocznionych podczas obsługi uszkodzeń.

§ 13.

Naprawa bieżąca

Naprawa bieżąca powinna być dokonywana niezwłocznie po dostrzeżeniu uszkodzeń podczas pracy lub obsługi technicznej. Lekceważenie drobnych uszkodzeń, z którymi pojazd lub inny sprzęt silnikowy może jeszcze pracować, jest karygodne, gdyż pozornie mało znaczące niedomagania w porę nie usunięte w następstwie mogą pociągnąć za sobą poważne uszkodzenia.

§ 14.

Obsługa pojazdu i innego sprzętu silnikowego w okresie zimy obejmuje:

a) wszystkie czynności podane w § 3, 10 i 11
b) utrzymywanie właściwej temperatury (+ 10°C) w pomieszczeniach sprzętu silnikowego
c) sprawdzenie ilości i jakości oleju silnikowego
d) w silnikach chłodzonych płynem — sprawdzenie ilości i jakości mieszanki niskozamarzalnej
e) sprawdzenie stanu naładowania i gęstości elektrolitu w akumulatorach
f) sprawdzenie działania urządzeń ogrzewniczych w pomieszczeniach załogi
g) sprawdzenie działania urządzeń przeciwobmarzaniu szyb czołowych
h) sprawdzenie ciśnienia powietrza w ogumieniu
i) sprawdzenie zamocowania mechanizmów przeciwślizgowych
j) odwodnienie pomp po pracy, przez włączenie na chwilę urządzenia zasysającego.

IV. Kontrola wykonania obsługi technicznej

§ 15.

Oficer wzgl. podoficer techniczny, garażomistrz, d-ca zmiany lub d-ca sekcji sprawdza, czy kierowcy wykonali wszystkie czynności przewidziane w obsłudze technicznej sprzętu silnikowego.

§ 16.

Przy kontroli wykonania czynności obsługi tygodniowej, miesięcznej i kwartalnej osoby wymienione w § 15 dokonują wpisu do książki wzór Nr 1 z zaznaczeniem nazwy samochodu, rodzaju czynności obsługi, oraz nazwiska kierowcy odpowiedzialnego za przeprowadzenie obsługi.

§ 17.

W wypadku posiadania większej ilości samochodów, plan przeprowadzenia czynności obsługi należy tak ułożyć, aby w jednym dniu nie wypadała obsługa więcej niż jednego wozu.

§ 18.

Przy przeprowadzaniu czynności związanych z poszczególnymi rodzajami obsług mogą być wykorzystani kierowcy innych samochodów, z tym, że odpowiedzialny za wykonanie prac jest kierowca obsługujący dany samochód.

§ 19.

Postanowienia niniejszej instrukcji mają również zastosowanie do zawodowych płatnych kierowców w ochotniczych strażach pożarnych, którzy w ramach 8 godzinnej pracy zobowiązani są do prac konserwacyjnych i naprawczych sprzętu i pomieszczeń straży pożarnej. Na zlecenie Powiatowego Komendanta Straży Pożarnych kierowcy są zobowiązani wykonywać również bezpłatnie naprawy sprzętu innych terenowych straży pożarnych.

§ 20.

Zasady ustalone w § 19 mają również zastosowanie do kierowców płatnych ryczałtem w ramach ustalonych godzin pracy zależnych od wysokości ryczałtowego uposażenia.

§ 21.

Dla przeprowadzenia kontroli przebiegu prac i przestrzegania zasad dyscypliny pracy kierowcy w ochotniczych strażach pożarnych zobowiązani są prowadzić dziennik czynności według załączonego wzoru.

§ 22

Kierowcy-strażacy ochotnicy zobowiązani są przeprowadzać czynności kontrolne i obsługi:

a) dzienne po każdym wyjeździe do pożaru lub na ćwiczenia

b) miesięczne i kwartalne w ramach ustalonych planem ćwiczeń straży pożarnej.

TYTUŁOWA OKŁADKA KSIĄŻKI

KSIĄŻKA KONTROLI

przeprowadzonych prac naprawczo-konserwacyjnych

Samochodu / Motopompy

Nr ....

Układ rubryk wewnątrz książki

Data	Rodzaj przeprowadzonych prac naprawczo–konserwacyjnych	Nazwisko i podpis wykonującego pracę	Kontrolowano (kto–funkcja)
1	2	3	4

Redakcja i Administracja: Komenda Główna Straży Pożarnych, Warszawa, ul. Słowackiego 52/54.

Stł.-1. Zam. 1015. Nakł. 3000. Skład rozp. 14.VI.52, druk ukończ. w lipcu, druk sat. 60 g VII kl. 3-B-22589.